

बिषयसूची

कार्यकारी सारांश.....	१
परिचय.....	४
नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको संक्षिप्त चिनारी.....	४
प्राधिकरणको गठनसम्बन्धी व्यवस्था.....	७
प्राधिकरणको काम,कर्तव्य र अधिकार.....	८
आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट भएका प्रमुख निर्णयहरू.....	९
आ.व.२०७९/८० सम्मको दूरसञ्चार क्षेत्रको तथ्याङ्क.....	११
अध्याय एक-नियमन सम्बन्धी.....	१७
१. अनुमतिपत्र व्यवस्थापन सम्बन्धमा.....	१७
१.१ अनुमतिपत्र जारी.....	१७
१.२ अनुमतिपत्र नवीकरण.....	१७
१.३ अनुमतिपत्र खारेजी.....	१७
२. फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धमा.....	१७
३. महसुलदर व्यवस्थापन सम्बन्धमा.....	१८
४. अन्तरआबद्धता तथा नम्बरिङ्ग सम्बन्धमा.....	१८
५. सेवा गुणस्तर व्यवस्थापन सम्बन्धमा.....	२०
५.१ सेवा गुणस्तर व्यवस्थापन.....	२०
५.२ उपकरण गुणस्तर व्यवस्थापन.....	२०
अध्याय दुई-अनुगमन, परियोजना निरीक्षण तथा सहजीकरण.....	२१
२.१ अनुगमन सम्बन्धमा.....	२१
२.२ परियोजना निरीक्षण.....	२५
२.३ सहजीकरण सम्बन्धमा.....	२६
२.३.२ विदेशी मुद्रा सिफारिस.....	२६
अध्याय तीन-उपभोक्ता हकहित संरक्षण एवं क्षमता विकास.....	२७
३.१ उपभोक्ताको गुनासो सुनुवाइ एवं मुद्दा सम्बन्धमा.....	२७
३.२ उपभोक्ता क्षमता विकास एवं जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धमा.....	२८

अध्याय चार-पूर्वाधार विकास सम्बन्धी.....	२९
४.१ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोगबाट सञ्चालित परियोजना.....	२९
४.२ दूरसञ्चार पूर्वाधार विकास सम्बन्धमा	३३
४.२.१ भू-उपग्रह.....	३३
४.२.२ Mobile Device Management System (MDMS).....	३३
४.२.३ तार व्यवस्थापन.....	३४
४.२.४ अनाधिकृत कल अनुगमन प्रणाली.....	३४
अध्याय पाँच-संस्थागत विकास एवं अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध	३५
५.१ संस्थागत विकास	३५
५.१.१ पूर्वाधार विकास.....	३५
५.१.२ क्षमता विकास.....	३५
५.२ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध.....	३५
अध्याय छ-दूरसञ्चार क्षेत्रका समसामयिक विषयहरू.....	३७
६.१ नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासक्रम.....	३७
६.२ दूरसञ्चार क्षेत्रका चुनौतीहरू.....	३८
६.३ नेपालको दूरसञ्चार सेवाहरूसम्बन्धी सामान्य जानकारी.....	४०
६.३.१ आधारभूत दूरसञ्चार सेवा.....	४०
६.३.२ मोबाइल टेलिफोन सेवा.....	४१
६.३.३ दूरसञ्चारका अन्य अतिरिक्त सेवाहरू.....	४१
६.३.४ इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा.....	४१
६.३.५ जी. एम. पी. सी. एस.सेवा.....	४१
६.३.६ नेटवर्क सेवा.....	४१
६.३.७ भिस्याट सेवा.....	४१
६.३.८ 5G सेवा.....	४२
अनुसूची-१ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत सङ्गठन तालिका.....	४५
अनुसूची-२ आ.व.२०७९/८० मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण.....	४७
अनुसूची-३ आ.व.२०७९/८० सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण.....	४८
अनुसूची-४ आ.व.२०७९/८० मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण.....	४९

अनुसूची-५ आ.व. २०७९/८० मा खारेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण.....	५१
अनुसूची-६ आ.व.२०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (थप दस्तुर सहित) को विवरण.....	५२
अनुसूची-७ सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Voice सेवाको स्वीकृत महसुल दरको विवरण.....	५३
अनुसूची-८ आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट प्रदान गरिएका Short Code Number हरूको विवरण	५५
अनुसूची-९ प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९/८० मा Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण.....	५८
अनुसूची-१० आ.व.२०७९/८० मा प्राधिकरणबाट भएका विदेशी मुद्रा सिफारिससम्बन्धी विवरण.....	५९
अनुसूची-११ गुनासो तथा सोको सुनुवाइको विवरण.....	६०
अनुसूची-१२ प्राधिकरणको विरुद्ध अदालतमा परेका मुद्दाहरूको विवरण.....	६२
अनुसूची-१३ आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणका पदाधिकारी/कर्मचारीहरू अन्तराष्ट्रियस्तरको तालिम, सेमिनार, गोष्ठी तथा Workshop मा सहभागी सम्बन्धी विवरण.....	७०
अनुसूची-१४ आ.व २०७९/८० को वासलात (अपरिष्कृत).....	७२
अनुसूची-१५ आ.व.२०७९/८० को आय विवरण (अपरिष्कृत).....	७७
अनुसूची-१६ आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी (थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण.....	७८
अनुसूची-१७ आ.व.२०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा बुझाएको (थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण.....	८१

कार्यकारी सारांश

दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासमा उदारीकरणको नीति लिई निजी क्षेत्रको समेत सहभागिता गराई प्रतिस्पर्धात्मक वातावरण तयार गरी उपभोक्तालाई सर्वसुलभ तथा भरपर्दो दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकायका रूपमा वि.सं. २०५४ फागुन २० गते नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना भएको हो । प्राधिकरणको स्थापना पश्चात् निजी क्षेत्रलाई समेत दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न अनुमति जारी भएको र निजी क्षेत्र समेतको लगानीले यस क्षेत्रलाई प्रतिस्पर्धी बनाई उपभोक्ताले सरल र सहजरूपमा गुणस्तरीय सेवा उपयोग गर्न पाउने स्थिति बनेको छ । नविनतम दूरसंचार प्रविधिको प्रयोग अन्य क्षेत्रहरूमा समेत बढिरहेको सन्दर्भमा डिजिटल रूपान्तरण मार्फत कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य लगायतका क्षेत्रको उत्पादकत्व बढ्न गई देशको आर्थिक एवं सामाजिक रूपान्तरणमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिईएको छ । विश्व डिजिटल रूपान्तरण मार्फत डिजिटल इकोनोमी निर्माणमा केन्द्रित रहेको सन्दर्भमा नयाँ प्रविधिको विकाशले नयाँ अवसरको अलावा चुनौतीहरू समेत बढ्दै गईरहेको हुँदा प्राधिकरणको भूमिका थप महत्वपूर्ण हुदै गईरहेको छ । यसै सन्दर्भमा दूरसञ्चार क्षेत्रको दिगो एवं समस्तिगत विकाश एवं विस्तारलाई मुख्य लक्ष राखी सन्तुलित नियमनको अवधारणा अंगिकार गरि प्राधिकरणले आफ्नो कार्य गर्दै आईरहेको छ । यसै क्रममा आ. व. मा प्राधिकरणबाट भएका प्रमुख कार्य एवं उपलब्धिहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् :

१. आ.व. २०७९/८० मा भ्वाइस टेलिफोन सेवाको घनत्व ११८.५७% पुगेको छ भने ब्रोडब्याण्ड सेवाको घनत्व १३५.८७% रहेको र जस मध्ये Fixed Brodband सेवाको घनत्व ४०.५५% पुगेको छ¹।
२. इन्टरनेट सेवाको बजारको हिस्सालाई राजस्व (Revenue) को आधारमा हेर्दा भ्वाइस सेवामा नेपाल टेलिकमको ३८%, एनसेल आजियटा लिमिटेडको ४०% र अन्य सेवा प्रदायकहरूको २२% बजार हिस्सा रहेको छ ।
३. यस आ.व. २०७९/८० मा इन्टरनेट (इमेलसहित) सेवा सञ्चालनको लागि १, नेटवर्क सेवा सञ्चालनको लागि १, VSAT सेवा प्रयोग कर्ता (ग्रामिण क्षेत्र) ८४ र VSAT सेवा प्रयोगकर्ता २ गरी जम्मा ८८ वटा अनुमतिपत्र जारी गरिएको छ र सोही अवधिमा विभिन्न सेवाका ९ वटा (इन्टरनेट इ-मेल सहित - ८ तथा भ्वाइस सेवा-१) अनुमतिपत्र खारेज गरिएको छ ।

¹ NTA MIS २०८०जेष्ठमा आधारित ।

४. फ्रिक्वेन्सी वितरण तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि र दूरसञ्चार क्षेत्रलाई थप प्रतिस्पर्धी बनाउनको लागि दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँट तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८० स्वीकृतिका लागि फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समिति समक्ष सिफारिस गरिएको छ । दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रयोग गर्न सकिने नयाँ फ्रिक्वेन्सी व्याण्डहरू पहिचान गर्ने तथा Spectrum Pricing सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्थाहरूको अध्ययन गरिएको छ । नवीनतम सेवा 5G को परिक्षणको लागि नेपाल दूरसञ्चार कम्पनि लिमिटेडलाई 2600MHz Band मा 60 MHz फ्रिक्वेन्सी मिति २०७९/९/१७ देखि एक वर्षको लागि उपलब्ध गराईएको छ ।
५. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने फ्रिक्वेन्सीहरू प्रयोग गरेबापत विभिन्न सेवाप्रदायकहरूबाट रु. ३,५०,९९,०९,४८०.३२/- (अक्षरूपी तीन अर्ब पचास करोड उनान्सय लाख एक हजार चार सय असी रुपैया बत्तीस पैसा) रकम नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला भएको छ ।
६. टोल फ्रि सेवाको लागि १८१०XXXXXX को Format मा ११ अंकको राष्ट्रिय टोल फ्रि नम्बरहरू वितरणको व्यवस्था गरिएको छ र उक्त टोल फ्रि नम्बरमा सबै सेवा प्रदायकहरूबाट कल लाग्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
७. मोबाईल सेवा प्रदायकहरूको नेटवर्क प्रयोग गरी सञ्चालन हुने Value Added Services (VAS) का निमित्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू तथा VAS सेवा प्रदायकहरूलाई विभिन्न Short Code/USSD Code हरू प्रदान गरिएको छ ।
८. विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवालार्ई थप व्यवस्थित गर्न Digital Value-Added Services (DVAS) संचालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० लागू गरिएको छ ।
९. सेवा गुणस्तर कायम गर्ने सम्बन्धमा सेवा गुणस्तर विनियामावली २०७३ अनुरूप देशका विभिन्न स्थानहरूमा Drive Test सम्पन्न गरी प्राप्त प्रतिवेदनहरू सार्वजनिक गरिएको छ ।
१०. दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने उपकरणहरूको गुणस्तर व्यवस्थापन गर्न Type Approval Certificate जारी गर्ने गरिएको छ ।
११. सुरक्षित दूरसञ्चार सेवाको उपयोग गर्ने वातावरण तयार गर्न साइबर सुरक्षा सम्बन्धी ऐनको मस्यौदा तयार गरिएको छ ।
१२. प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्रदान गरिएका विभिन्न ३१ वटा सेवाप्रदायकहरूले अनुमतिपत्रका शर्तहरू बमोजिम कार्य गरे/नगरेको सम्बन्धमा अनुगमन गरी शर्तहरू बमोजिम कार्य नगर्ने सेवाप्रदायकहरूलाई नियमानुसार कारबाहीको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

१३. दूरसञ्चार सेवाको पूर्वाधार विकास, विस्तार तथा सुधारका लागि आ.व. २०७९/८० मा ३ अर्ब ७१ करोडभन्दा बढी रकम बराबरको उपकरण आयातका लागि सिफारिस गरिएको छ।
१४. आ.व. २०७९/८० मा दूरसञ्चार सेवासँग सम्बन्धित २८० जनगुनासाहरूको सुनुवाइ गरिएको छ। साथै उपभोक्ताहरूको क्षमता विकास एवं जनचेतना अभिवृद्धि गर्न विभिन्न संघ संस्थाहरूको समन्वयमा उपभोक्ता सचेतना कार्यक्रमहरू आयोजना गरिएको छ।
१५. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने महामार्ग/ब्याकबोन नेटवर्क निर्माण गर्ने कार्य अन्तर्गत हाल सम्म १,६९२ कि.मि. अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्य सम्पन्न भएको छ। साथै ७०८ स्थानीय निकायका कार्यालयहरू, ५,९३३ वडा कार्यालयहरू, ५,३१८ सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू र ४,२४९ स्वास्थ्य संस्थाहरू गरी कुल १६,२०८ स्थानमा ब्रोडब्याण्ड सेवा उपलब्ध गराईएको छ।
१६. दूरसञ्चार सेवाको लागि आवश्यक भू:उपग्रह स्थापना सञ्चालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धी Business Plan को मस्यौदा प्रतिवेदन प्राप्त भइ अध्ययन भइ रहेको छ।
१७. राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय कल Volume तथा सेवाको गुणस्तर मापन र दूरसञ्चार क्षेत्रमा हुने Fraud नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्ने उदेश्यका साथ Telecommunication Traffic Monitoring and Fraud Control System (TERAMOCS) जडान गर्ने कार्य भईरहेको छ। यस अन्तर्गत आवश्यक सम्पूर्ण हार्डवेयर उपकरणहरू प्राधिकरणमा प्राप्त भएको र प्रणालीको Secondary Site (GIDC, Hetauda) मा उपकरणहरूको जडान सम्पन्न भएको छ। साथै यसको Integrate गर्न सेवा प्रदायक श्री एनसेल आजियटा लिमिटेडको साईटहरू नखु, हेटौडा र पोखरामा आवश्यक उपकरणहरू जडान गरिएको छ।
१८. यस कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई डिजिटल रूपमा प्रदान गर्न स्वचालित विद्युतीय प्रणाली मार्फत सेवा प्रदान गरिएको छ।

परिचय

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको संक्षिप्त चिनारी

दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने उद्देश्यका साथ दूरसञ्चार ऐन, २०५३ अनुसार दूरसञ्चार क्षेत्रको नियामक निकायका रूपमा वि.सं. २०५४ फागुन २० गते नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना भएको हो । खुला बजार नीतिलाई आत्मसात गर्दै नेपाल राज्यभरका शहरी र ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवालाई सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउन, यस क्षेत्रमा स्वदेशी एवं वैदेशिक लगानीलाई प्रोत्साहन गर्दै नविनतम प्रविधिलाई भित्र्याउन र दूरसञ्चार सेवालाई प्रतिस्पर्धी, भरपर्दो र सर्वसुलभ बनाउने मुख्य उद्देश्यका साथ प्राधिकरण क्रियाशील रहेको छ ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण स्थापनाको २५ वर्ष पुरा गर्दै गर्दा यस क्षेत्रको बिकाश र विस्तारमा उल्लेख्य प्रगति भएको छ । नेपाल सरकारले अवलम्बन गरेको नीति अनुरूप प्राधिकरणले राष्ट्रव्यापी रूपमा ब्रोडब्याण्ड पूर्वाधार निर्माण एवं विस्तार गर्ने र दूरसञ्चार सेवालाई अझ गुणस्तरीय एवं प्रभावकारी बनाई आम उपभोक्ताको सहज पहुँच सुनिश्चितता गर्ने कार्यलाई प्रभावकारीताका साथ अगाडी बढाईएको छ । सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकासलाई अन्य क्षेत्रमा समेत प्रयोग गर्दा समग्र देशको आर्थिक एवं सामाजिक विकासमा यस क्षेत्रको महत्वपूर्ण योगदान रहने विश्वास लिईएको छ ।

यस क्षेत्रको विकासको लागि प्राधिकरणले दूरसञ्चार सेवा संचालनमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरूलाई सहभागी बनाई स्वस्थ प्रतिस्पर्धात्मक बातावरण तयार गरि सर्वसुलभ, भरपर्दो र गुणस्तरीय दूरसञ्चार सेवामा सम्पूर्ण नेपालीको पहुँच पुर्याउने, दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने, दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने, दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने, अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराए बापत लिने शुल्क स्वीकृत र नियमित गर्ने, दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयां प्रविधिको विकास तथा उपयोगबारे अनुसन्धान गर्ने, दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि दक्ष जनशक्ति विकास गर्ने, र उपभोक्ताहरूको हकहितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्ने कार्यहरू गर्दै आईरहेको छ ।

नेपालमा तुलनात्मक रूपमा छोटो अवधिमा दूरसञ्चार क्षेत्रले उल्लेखनीय प्रगति गरेको छ । यस क्षेत्रमा स्वदेशी र विदेशी सहितको निजी क्षेत्रको ठुलो परिमाणमा लगानी भएको छ । हालसम्म आइपुग्दा २ वटा भ्वाइस (Voice) सेवा प्रदायक, २३ वटा नेटवर्क सेवा प्रदायक, १२८ वटा

इन्टरनेट सेवा प्रदायक, २ वटा Global Mobile Personal Communication by Satellite (GMPCS) र १ वटा इन्टरनेशनल ट्रंक टेलिफोन सेवा प्रदायकको अनुमतिपत्र प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका छन् । यस अवधिमा फिक्स्ड भ्वाइस/सेवाको घनत्व १.८८%, मोबाइल सेवाको घनत्व ११६.६९%, र अन्य सेवाको घनत्व ०.०१%, इन्टरनेटतर्फ फिक्स्ड ब्रोडब्याण्डको (वायर/फाइबर) सेवाको घनत्व ४०.३४%, वायरलेस सेवाको घनत्व ०.२१%, मोबाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको घनत्व ९५.३२% गरी जम्मा इन्टरनेट घनत्व १३५.८७% पुगेको छ^२ ।

देशका दूरदराजसम्म टेलिफोन तथा ब्रोडब्याण्ड सेवाको विस्तारले गर्दा आज देशका हरेक कुना काप्चाहरुमा सरकारले प्रदान गर्ने सेवा प्रवाह सूचना प्रविधिको माध्यमबाट सरल, प्रभावकारी एवं सहज रूपमा प्रवाह भई देशको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक विकासमा टेवा पुर्‍याई नेपाल सरकारको डिजिटल नेपालको अबधारणा कार्यान्वयनका लागि समेत उल्लेखनीय कार्य भएको छ । विश्वमा डिजीटलाइजेसनको प्रवाह तीव्र गतिले भइरहेको अवस्थामा नेपालमा पनि यसको प्रवाहले उल्लेख्य गति लिने क्रममा दूरसञ्चार क्षेत्रको नियमनकारी निकाय रहेको कारणले सम्पूर्ण नेपालीलाई यसको संजालमा आवद्ध गर्दै कुनै पनि नागरिक यसको उपयोगबाट वञ्चित हुन नपरोस् भन्ने लक्ष लिई सम्पूर्ण सरोकारवालाहरुसमेत समेट्दै यसको दौडमा सामेल भएका छौं र पछिल्ला वर्षहरुमा हासिल गरेको उपलब्धि आशा लाग्दो नै रहेको छ ।

नागरिकलाई प्रदान गर्ने सेवाको सरलीकरणमा केन्द्रित भएर सार्वजनिक निकायहरूलाई सबै सेवा डिजिटल प्रणालीमा लैजान र नागरिकलाई डिजिटल प्रविधिमा सेवा लिन अभिप्रेरित गरिदै गर्दा अशिक्षा, गरीबी र प्रविधिको पहुँचले शतप्रतिशत जनसंख्या एकैपटक सार्वजनिक निकायसँग अनलाइनबाट जोडिन सम्भव नहुने हुँदा यसरी विभेदमा रहन पुगेका व्यक्ति, समुदाय वर्ग पहिचान गरि डिजिटल सेवा तर्फ आकर्षित गर्नु पर्दछ । यसको लागि नियामक निकाय, सेवा प्रदायक र नीति निर्माता एक भइ सहकार्य गर्दै सम्पूर्ण नागरिकमा ब्रोडब्याण्ड सेवाको पहुँचको सुनिश्चित गरिनु पर्दछ भन्ने अभिप्रायले अत्यावश्यक आधारभूत सुरक्षित एवं दिगो ब्रोडब्याण्ड नेटवर्कको विकास र विस्तारलाई उच्च प्राथमिकतामा राखी ग्रामिण दूरसञ्चार बिकाश कोष समेतको परिचालन गरिदै आइएको छ ।

^२ NTA MIS २०८०जेष्ठमा आधारित ।

नागरिकमा रहेको डिजिटल डिभाइड (नागरिकहरूबीच प्रविधिलाई अँगाल्न सक्ने र नसक्ने बीचको अन्तर) कम गर्न प्रत्येक नागरिकमा इन्टरनेट र मोबाइल फोनको पहुँच पुऱ्याउन र प्रविधि साक्षर बनाउन नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले विभिन्न कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दै आईरहेको छ । नेपालमा डिजिटल वस्तु तथा सेवाहरूको माग दिनानुदिन बढी रहेको, यसै प्रविधि मार्फत सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने क्रम बढी रहेको र यसको माग पनि त्यतिकै रूपमा अगाडी बढी रहेको अवस्थामा यस क्षेत्रको सन्तुलित बिकाश गर्दै प्राकृतिक विपत्ति तथा अन्य कारणले सृजित विपत्ति/महामारीको अवस्थामा यसबाट उत्पन्न हुने जोखिम न्यूनीकरण गरी जनजीवनलाई सामान्यीकरण गर्न समेत दूरसञ्चार तथा प्रविधि क्षेत्रको अहं भूमिका रहेने हुँदा त्यस तर्फ समेत समन्वयात्मक ढंगले कार्य अगाडी बढिरहेको छ ।

सूचना प्रविधिको विकासक्रमसँगै यसबाट सृजना हुने विभिन्न अवसरले देशभित्र र विदेशमा समेत रोजगारीको अवसर बढ्न गई आमदानीमा वृद्धि हुने वातावरण बनेको छ । फलस्वरूप राष्ट्रिय अर्थतन्त्र थप क्रियाशील हुन गएको र राजस्व वृद्धिमा समेत योगदान पुगेको छ । सार्वजनिक सेवा प्रवाह प्रक्रिया थप सहज, सुलभ र पारदर्शी बन्न पुगेको छ भने E-Learning, Telemedicine, E-Commerce, M-Commerce, लगायतका सेवाहरूमा भएको बिकाश विस्तारले दूरदराजका आम नागरिकहरूले समेत स्वास्थ्य, शिक्षा जस्ता आधारभूत क्षेत्रमा सामाजिक तथा आर्थिक लाभहरू प्राप्त गर्ने अवसर सृजना भएको छ । स्थानीय तहका कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरूमा ब्रोडव्याण्ड सेवा उपलब्ध गराइ समग्र क्षेत्रमा इन्टरनेट सेवाको पहुँच विस्तार गर्ने कार्य भईरहेको छ ।

नेपालको आफ्नै भू-उपग्रह स्थापना, सञ्चालन एवं व्यवस्थापन गर्न आवश्यक कार्यविधि, सञ्चालन मोडालिटी तथा कानुनी व्यवस्था गर्ने कार्य सुरु भएको छ । यसले गर्दा अन्तर्राष्ट्रिय दूरसञ्चार संघबाट नेपाललाई प्राप्त अर्बिटल स्लटको उपयोग हुने र दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनका लागि थप सहजता एवं पहुँच विस्तार हुने विश्वास गर्न सकिन्छ ।

प्रविधिको विकास र विस्तारसँगै यसको प्रयोगबाट सकारात्मक प्रभाव मात्रै परेको भने पकै छैन । यसको दुरुपयोग गरी साइबर अपराध लगायत विभिन्न खालका आपराधिक क्रियाकलापहरू बढ्दै गएका छन् । यस्ता आपराधिक क्रियाकलापहरू हुन नदिन आम नागरिकहरूमा सचेतना अभिवृद्धि गर्दै कानून कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित सरोकारवाला निकायहरूको समन्वय र सहकार्यको आवश्यकता

देखिन्छ । तसर्थ पछिल्लो समयमा देखिएका समस्याहरूलाई सम्बोधन हुने गरी साइबर सम्बन्धी कानून अविलम्ब निर्माण गर्नुपर्ने भएकोले यसका लागि प्राधिकरणले मस्यौदा तयार गरी सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरिसकेको छ ।

नवीनतम प्रविधिको सहज उपयोगको वातावरण तयार गर्न, आम उपभोक्तालाई सर्वसुलभ एवं गुणस्तरीय सेवा सुरक्षित रूपमा उपभोग गर्न पाउने अधिकारको प्रत्याभूति दिलाउन प्राधिकरणले प्रभावकारी रूपमा कार्य अगाडि बढाइरहेको छ । दूरसञ्चार सेवाको प्रयोगबाट प्राप्त गर्न सकिने लाभहरूलाई अन्य क्षेत्रमा समेत उपयोग गरी उत्पादकत्व बढाउन सकिने हुँदा सोही बमोजिम अन्य क्षेत्रहरूसँग समेत समन्वय एवं सहकार्य गरी कार्य अगाडि बढाइएको छ । यसबाट दूरसञ्चार क्षेत्रको मात्र नभई समग्र आर्थिक तथा सामाजिक क्षेत्रको विकास भई आम नागरिकले प्रविधि मैत्री स्तरीय जीवन यापन गर्ने आधार सृजना हुदै गईरहेको छ ।

प्राधिकरणको गठनसम्बन्धी व्यवस्था

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ५ मा रहेको व्यवस्था बमोजिम प्राधिकरणको विद्यमान संरचना देहाय अनुसार रहेको छ ।

नाम	पद
श्री पुरुषोत्तम खनाल	अध्यक्ष
श्री रविन्द्र झा	सदस्य
श्री गोकर्ण प्रसाद सिटौला	सदस्य
श्री कृष्ण प्रसाद पोखेल	सदस्य
श्री नवराज अधिकारी	सदस्य

प्राधिकरणको सङ्गठनात्मक स्वरूप

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको सङ्गठनात्मक स्वरूप अनुसूची-१ मा उल्लेख गरिएको छ।

प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३ बमोजिम प्राधिकरणको काम, कर्तव्य र अधिकार देहायबमोजिम तोकिएको छ।

१. दूरसञ्चार सेवाको विकासको लागि नेपाल सरकारले अपनाउनु पर्ने नीति, योजना र कार्यक्रमको सम्बन्धमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने।
२. दूरसञ्चार सेवा तथा सुविधा सर्वसुलभ र भरपर्दो बनाउने।
३. आधारभूत दूरसञ्चार सेवा र सुविधा नेपालभरका शहरी तथा ग्रामीण सबै क्षेत्रमा पुऱ्याउन आवश्यक व्यवस्था गर्ने।
४. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनमा स्वदेशी तथा विदेशी निजी क्षेत्रका लगानीकर्ताहरूलाई सहभागी बनाउने।
५. दूरसञ्चार सेवा र सुविधा सर्वसाधारण सबैलाई उपलब्ध गराउन त्यस्तो सेवा र सुविधा प्रदान गर्ने व्यक्तिहरूबीच समन्वय र स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुने व्यवस्था गर्ने।
६. दूरसञ्चार सेवा र दूरसञ्चार सम्बन्धी यन्त्र तथा उपकरणहरूको स्तर तोक्ने, गुणस्तर निर्धारण गर्ने तथा स्वीकृत गर्ने।
७. दूरसञ्चार सेवालाई नियमित र व्यवस्थित गर्ने।
८. दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्न अनुमतिपत्र दिने।
९. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले दूरसञ्चार सेवा उपलब्ध गराए बापत लिने शुल्क स्वीकृत र नियमित गर्ने।
१०. रेडियो फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिद्वारा निर्धारित नीति अनुरूप फ्रिक्वेन्सीसम्बन्धी काम गर्ने।
११. दूरसञ्चारको क्षेत्रमा नयाँ प्रविधिको विकास तथा उपयोगबारे अनुसन्धान गर्ने, गराउने।
१२. दूरसञ्चार क्षेत्रको लागि दक्ष जनशक्ति विकास गराउने।
१३. उपभोक्ताहरूको हक हितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्ने, गराउने।
१४. दूरसञ्चारका सम्बन्धमा नेपाललाई अन्तर्राष्ट्रिय ट्रान्जिटको रूपमा विकास गर्ने, गराउने।
१५. दूरसञ्चार सेवाको विकास र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक र उपयुक्त अन्य काम गर्ने।

उपर्युक्त कार्यसम्पादन गर्न दूरसञ्चार ऐन, २०५३ ले प्राधिकरणलाई देहाय बमोजिमको अधिकार प्रदान गरेको छ।

१. दूरसञ्चारसम्बन्धी यन्त्र, उपकरण तथा सुविधाहरूको गुणस्तर निर्धारण गर्ने।
२. अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिलाई आवश्यक आदेश वा निर्देशन दिने।
३. दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू बीच र सेवा प्रदायक र ग्राहकबीच पर्ने विवाद समाधान गर्ने।
४. दूरसञ्चार सेवाको निरीक्षण र जाँचबुझ गर्ने।
५. अनुमतिपत्र जारी, नवीकरण, खारेज, संशोधन गर्ने एवं ऐन बमोजिम कार्य नगरेमा सेवा प्रदायकहरूलाई दण्ड जरिवाना गर्ने।
६. सेवा प्रदायकलाई आवश्यक पर्ने विदेशी मुद्रा सटहीको सिफारिस गर्ने।
७. क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने।
८. सेवा प्रदायकलाई अरूको घर जग्गा उपयोग वा प्राप्तिका लागि आवश्यकतानुसार नेपाल सरकारलाई सिफारिस गर्ने।
९. महसुल दर र अन्तरआबद्धता सम्बन्धमा निर्देशिका बनाई लागु गर्ने।
१०. प्राधिकरणलाई आवश्यक पर्ने विनियम बनाउने।
११. ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा जम्मा गर्ने रकमको दस्तुर निर्धारण गर्ने।

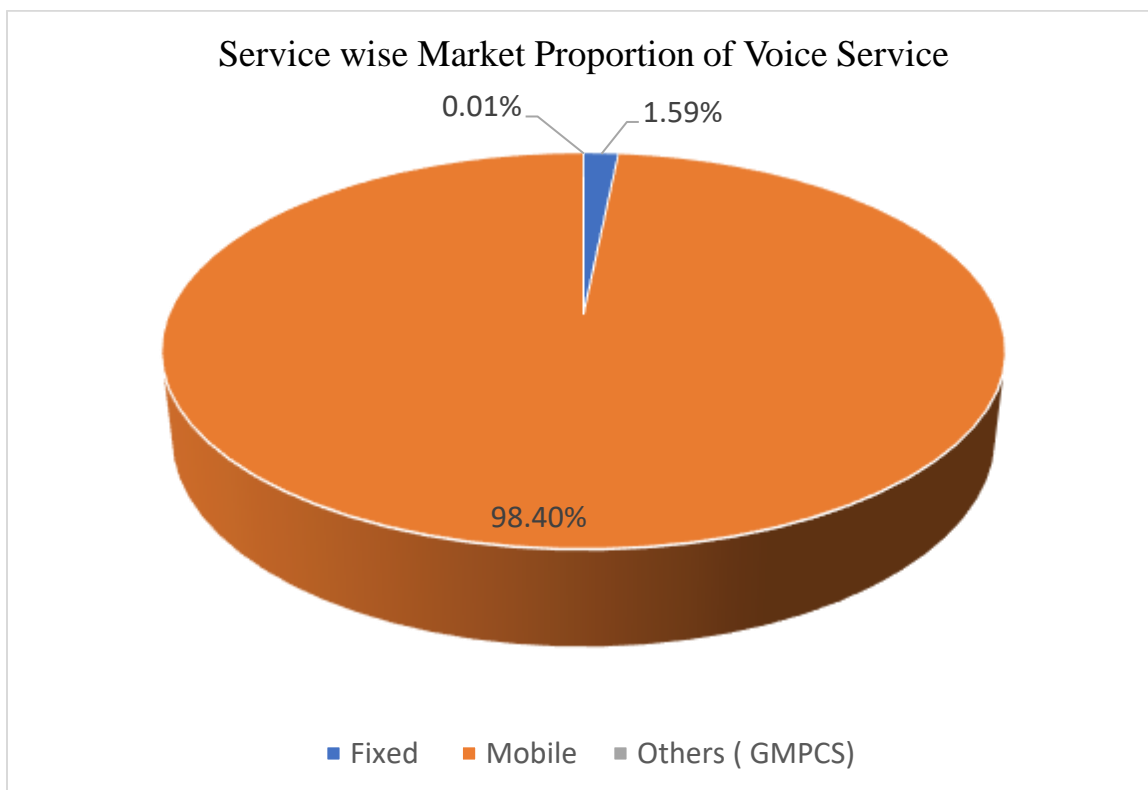
आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट भएका प्रमुख निर्णयहरू

- दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १३(च) र दफा १४ तथा दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १५ (क) बमोजिम इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूले पालना गर्नुपर्ने “Minimum Requirement of CPE Devices” लागू गर्न स्वीकृति प्रदान गरिएको।
- दूरसञ्चार सेवा प्रदायक गाभिने तथा प्राप्ति सम्बन्धी नियमावलीको मस्यौदाको सिफारिस श्री सञ्चार तथा प्रविधि मन्त्रालयमा पठाउने निर्णय गरिएको।
- ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष प्रयोग गरी जडान भएका VSAT Terminal को अनुमति प्रदान गर्ने सम्बन्धमा बाजुरा, बझाङ, अछाम, सोलुखुम्बु, ताप्लेजुंग र संखुवासभा जिल्लाहरूका तोकिए बमोजिमका नगरपालिका, गाउँपालिका, मातहतका वडा कार्यालय, सामुदायिक स्वास्थ्य चौकी/अस्पताल तथा सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूमा ब्रोडव्याण्ड सेवा उपलब्ध गराउन प्राधिकरण र मर्कन्टाईल कम्युनिकेशन प्रा.लि.बीच सम्झौता भएकोमा उक्त सम्झौता बमोजिम

सरकारी/सामुदायिक निकायहरूमा प्रयोग भएका सम्पूर्ण VSAT Terminal हरूको लागि प्रत्येक स्थानको लागि अनुमतिपत्र लिनु नपर्ने गरी एकमुष्ट रूपमा स्वीकृति प्रदान गरिएको ।

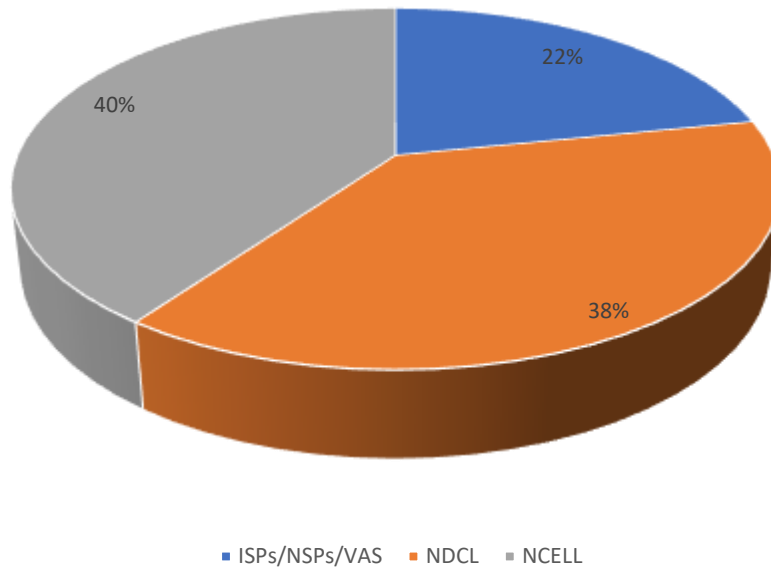
- अन्य प्रविधिको प्रयोगले उपयोग हुन नसकेका VSAT Terminal हरू Emergency Communication मा प्रयोग हुन सक्ने देखिएकोले सो को लागि सुरक्षा निकायका कार्यालय (Post/ब्यारेक लगायत) हरूमा स्थानान्तरण गर्न स्वीकृतिका लागि श्री सञ्चार तथा प्रविधि मन्त्रालयमा सिफारिस गर्ने निर्णय गरिएको ।
- श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडलाई प्रदान गरिएको अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवाको अनुमतिपत्र दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २५ तथा दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १२ बमोजिम मिति २०७९/०९/२० देखि लागू हुने गरी ५(पाँच) वर्षको लागि नविकरण गर्ने निर्णय गरिएको ।
- दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७३ मा समयानुकूल हेरफेर तथा परिमार्जन गरी दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७९ स्वीकृत गरी लागू गरिएको ।
- National Numbering Allocation Plan, 2079 स्वीकृत गरी लागू गरिएको ।
- विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवालाई नियमनको दायरामा ल्याउन “विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवा (Digital Value-Added Services (DVAS) संचालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८०” स्वीकृत गरी लागू गरिएको ।
- “दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने Short Code र टोल फ्रि नम्बर व्यवस्थापन सम्बन्धि कार्यविधि, २०७७” मा समय सापेक्ष बनाउन संशोधन गरी लागू गरिएको ।

आ.व.२०७९/८० सम्मको दूरसञ्चार क्षेत्रको तथ्याङ्क^३

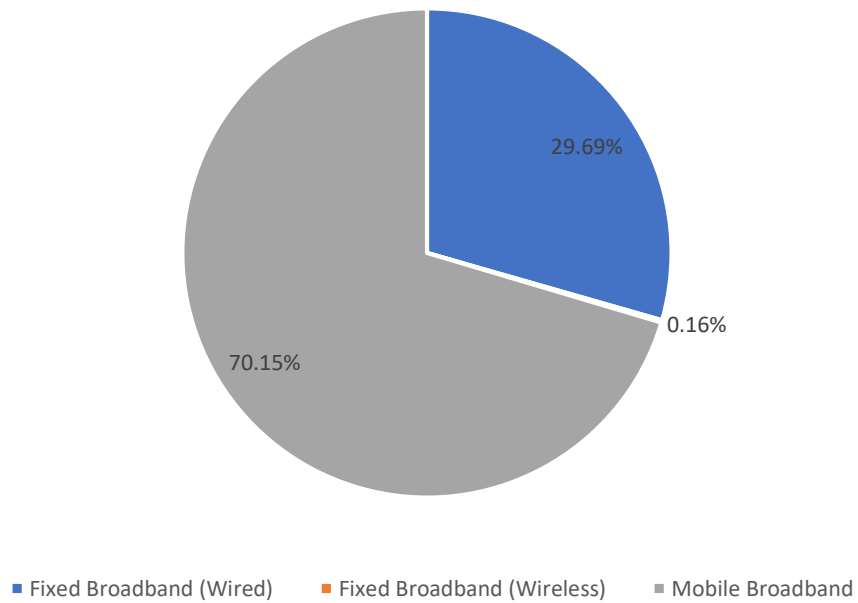

³ NTA MIS २०८० जेष्ठमा आधारित |

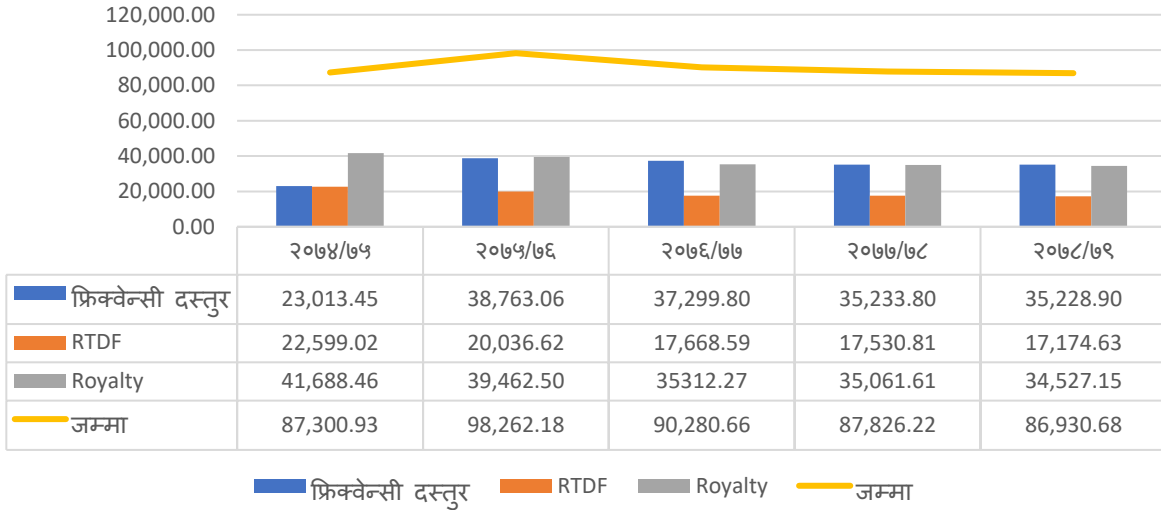
Market Portion based on Revenue Sharing of Telecom Operators

Market Share of Broadband Services

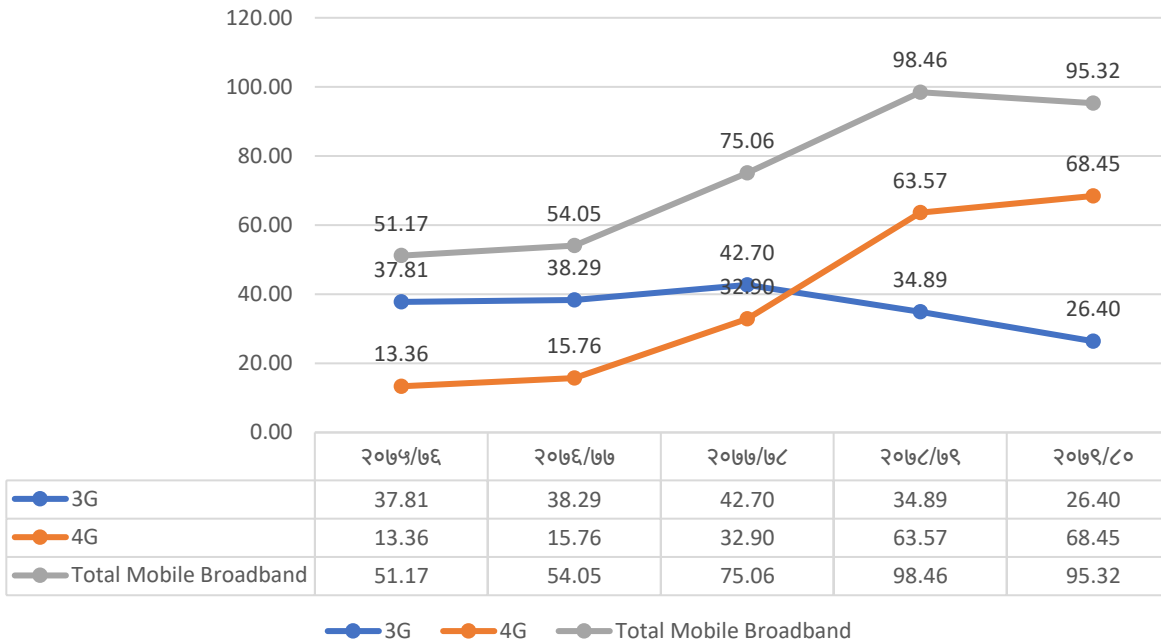

सेवा प्रदायकहरूबाट विगत पाँच वर्षको रोयल्टी, RTDF र फ्रिक्वेन्सी वापत प्राप्त सम्बन्धी विवरण (रु.लाखमा)

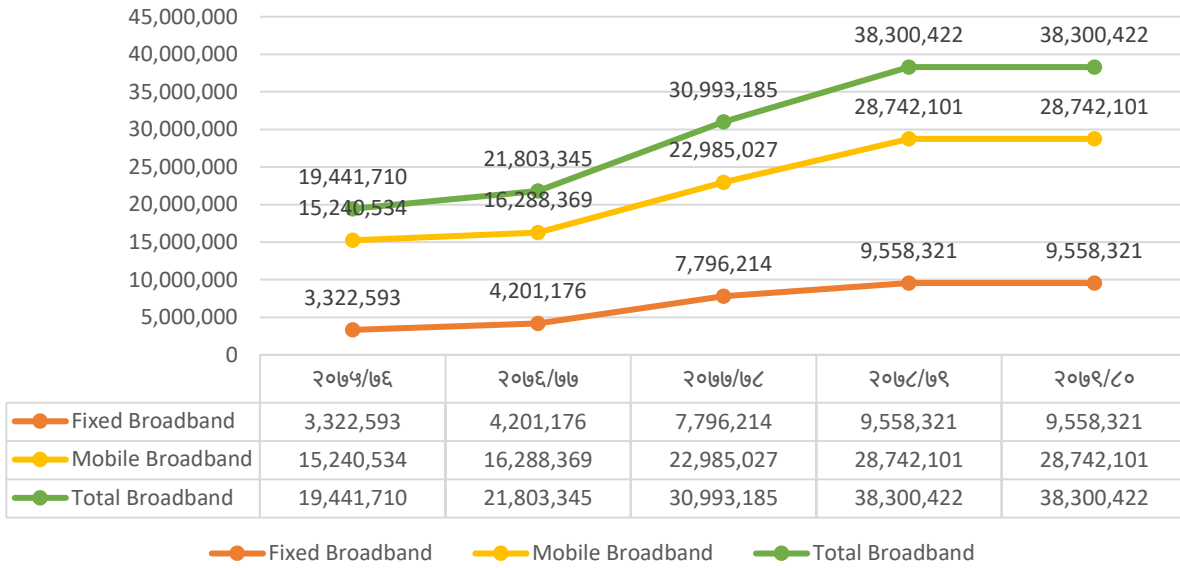

* NTA MIS २०८० जेष्ठमा आधारित |

विगत ५ वर्षको मोबाइल ब्रोडब्याण्ड सेवाको अवस्था

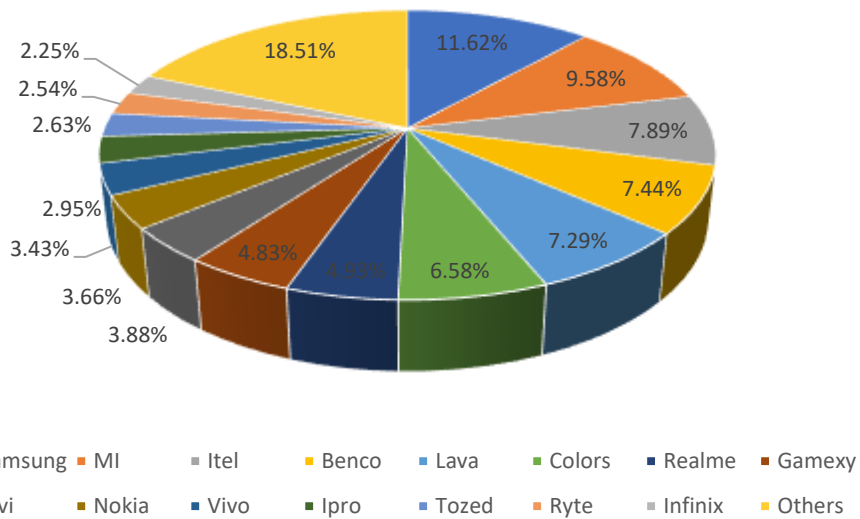

विगत ५ वर्षको ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट, मोबाइल र टेलिफोन सेवाको ग्राहक संख्याको प्रवृत्ति

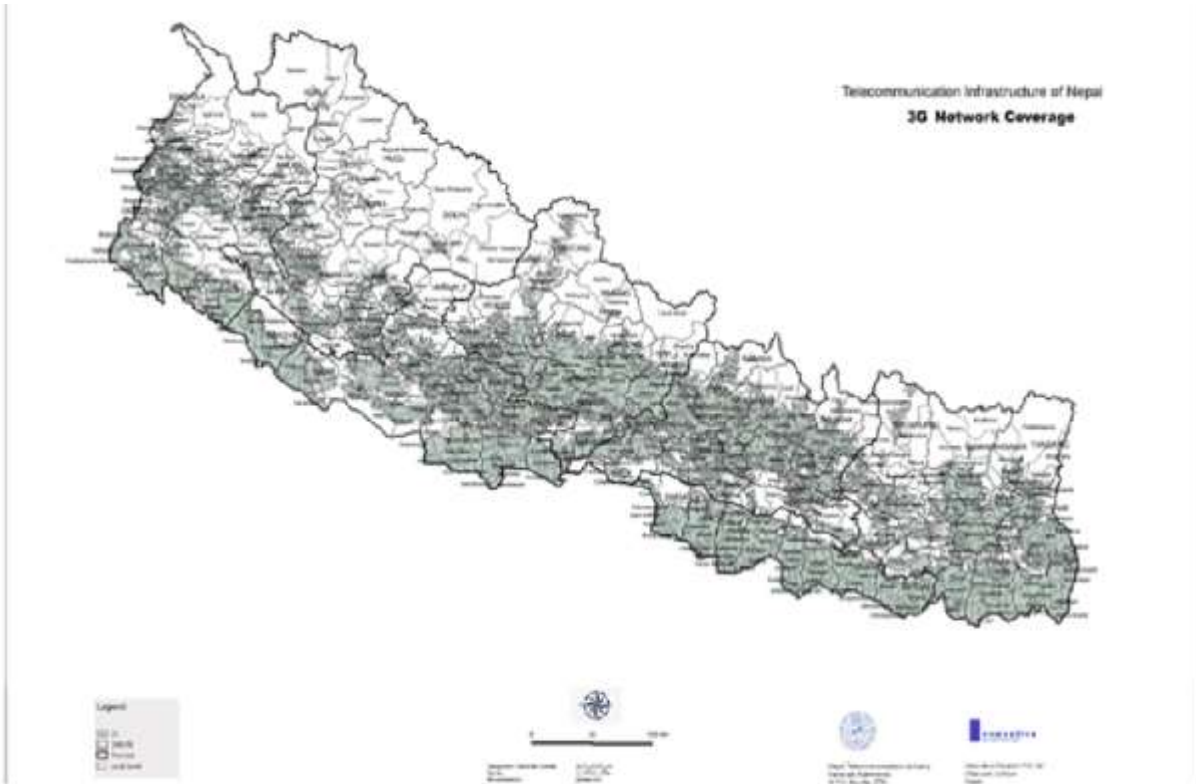

* NTA MIS २०८०जेष्ठमा आधारित |

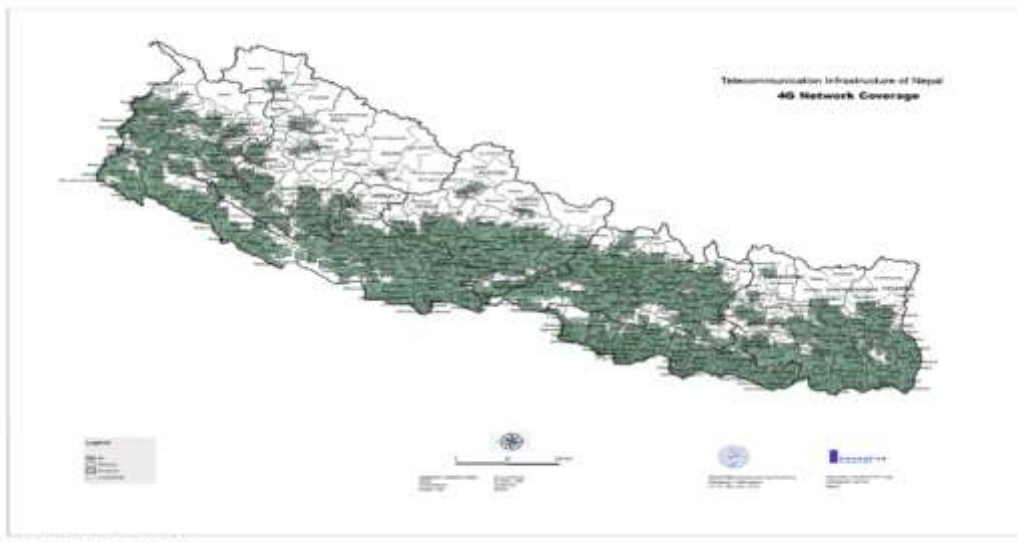
Brand wise Mobile Device Import in FY 2079/80 (Based on EIR system)

3G Network Coverage

4G Network Coverage

Mobile BTS Tower Distribution

अध्याय एक-नियमन सम्बन्धी

१. अनुमतिपत्र व्यवस्थापन सम्बन्धमा

१.१ अनुमतिपत्र जारी

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २३ र २४ को व्यवस्था बमोजिम आ.व. २०७९/८० मा इन्टरनेट (इमेलसहित) सेवा सञ्चालनको लागि १, नेटवर्क सेवा सञ्चालनको लागि १, VSAT सेवा प्रयोगकर्ता (ग्रामीण क्षेत्र) ८४ र VSAT सेवा प्रयोगकर्ता २ गरी जम्मा ८६ वटा अनुमतिपत्र जारी गरिएको छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-२ मा उल्लेख गरिएको छ। प्राधिकरणबाट विभिन्न दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनका लागि हालसम्म ६५२ वटा अनुमतिपत्र प्रदान गरिएकोमा २५४ वटा मात्र अनुमतिपत्र मान्य (Valid) रहेका छन्। आ. व. २०७९/८० मा कायम अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची-३ मा उल्लेख गरिएको छ।

१.२ अनुमतिपत्र नवीकरण

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २५ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम १२ बमोजिम प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९/८० मा इन्टरनेट (इमेलसहित) सेवाको १३, नेटवर्क सेवा प्रदायकको २, अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवा १, VSAT सेवा प्रयोगकर्ता (ग्रामीण क्षेत्र) १ र GMPCS सेवाको १ गरी जम्मा १६ वटा अनुमतिपत्र नवीकरण गरिएको छ। यस आ.व.मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रको विवरण अनुसूची-४ मा उल्लेख गरिएको छ।

१.३ अनुमतिपत्र खारेजी

आ.व. २०७९/८० मा नेटवर्क सेवाको १, आधारभूत दूरसञ्चार सेवाको १ र इन्टरनेट (इमेलसहित) सेवा प्रदायकको ७ गरी जम्मा ९ अनुमतिपत्र खारेज गरिएको छ। यस आ.व. २०७९/८० मा अनुमतिपत्र खारेज भएका सेवा प्रदायकहरूको विवरण अनुसूची - ५ मा उल्लेख गरिएको छ।

२. फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धमा

आ.व. २०७९/८० मा फ्रिक्वेन्सी वितरण तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा देहाय बमोजिमका कार्यहरू गरिएको छ।

- नेपालको विद्यमान दूरसञ्चार बजारको अध्ययन तथा नयाँ प्रविधिको परीक्षण सम्बन्धी कार्यविधि अद्यावधिक गरिएको।

- फ्रिक्वेन्सी वितरण तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि र दूरसञ्चार क्षेत्रलाई थप प्रतिस्पर्धी बनाउनको लागि दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँट तथा मूल्य सम्बन्धी) नीति, २०८० स्वीकृतिका लागि फ्रिक्वेन्सी नीति निर्धारण समितिमा सिफारिस गरिएको ।

दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रयोग गर्न सकिने नयाँ फ्रिक्वेन्सी व्याण्डहरू पहिचान एवम् Spectrum Pricing सम्बन्धमा अन्तर्राष्ट्रिय व्यवस्थाहरूको अध्ययन गरिएको ।

- नेपालमा मोबाइल सेवामा फ्रिक्वेन्सी प्रयोगको वर्तमान अवस्था र भावी योजना सम्बन्धी अवधारणा पत्र/स्वेतपत्र तयार गरी प्रकाशन गरिएको ।
- दूरसञ्चार सेवाहरूमा फ्रिक्वेन्सी प्रयोग गरे बापत सेवा प्रदायकहरूबाट आ.व. २०७९/८० मा फ्रिक्वेन्सी दस्तुर जम्मा रु. ३,५०,२६,७५,७८०.३२/- (अक्षरूपी तीन अर्ब पचास करोड छब्बीस लाख पच्चहत्तर हजार सात सय असी रूपैया बत्तीस पैसा) नेपाल सरकारको राजस्व खातामा दाखिला भएको एवं विस्तृत विवरण अनुसूची - ६ मा संलग्न गरिएको छ ।
- नवीनतम सेवा 5G को परिक्षणको लागि नेपाल दूरसञ्चार कम्पनि लिमिटेडलाई 2600MHz Band मा 60 MHz फ्रिक्वेन्सी २०७९ पौष १७ गते देखि एक वर्षको लागि अनुमति उपलब्ध गराइएको ।

३. महसुलदर व्यवस्थापन सम्बन्धमा

प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकहरूले दूरसञ्चार सेवाहरू प्रदान गरे बापत ग्राहकसँग लिने महसुलदर दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४२ बमोजिम प्राधिकरणबाट स्वीकृत गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । साथै उक्त स्वीकृत महसुलदर प्राधिकरणले निर्देश गरे बमोजिम प्रकाशन गर्नु पर्ने व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकसँग लिने महसुलदर प्राधिकरणबाट स्वीकृत गरी लागू गर्दै आएका छन् । हाल भ्वाइस सेवा प्रदायकहरूले ग्राहकसँग लिने प्राधिकरणबाट स्वीकृत महसुलदर अनुसूची-७ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४. अन्तरआबद्धता तथा नम्बरिङ्ग सम्बन्धमा

अन्तरआबद्धता तथा नम्बरिङ्ग सम्बन्धमा आ.व. २०७९/८० मा भएका मुख्य कार्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

- विद्यमान National Numbering Allocation Plan लाई समयसापेक्ष परिमार्जन सहित तयार गरी लागू गरिएको ।
- IOT/M2M सेवा संचालनको लागि छुट्टै Numbering Range को व्यवस्था गरिएको ।

- दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने Short Code र टोल फ्रि नम्बर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ मा भएको व्यवस्था बमोजिम १८१०XXXXXX को Format मा ११ अंकको राष्ट्रिय टोल फ्रि नम्बर संचालनको लागि नेपाल टेलिकमलाई Operator Code X=5, एनसेल आजियटा लिमिटेडलाई X=2 र स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि. का लागि X=8 प्रदान गरिएको ।
- नम्बरको प्रयोग सम्बन्धमा अध्ययन गरी प्रयोग नभएका नम्बरहरू फिर्ता गर्ने सम्बन्धमा दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने Short Code र टोल फ्रि नम्बर व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यविधि, २०७७ मा आवश्यक संशोधन गरिएको ।
- मोबाइल सेवा प्रदायक श्री एनसेल आजियटा लिमिटेडका लागि नयाँ Numbering Range (९७०XXXXXX) प्रदान गरिएको ।
- मोबाइल सेवा प्रदायकहरूको नेटवर्क प्रयोग गरी सञ्चालन हुने Value Added Services(VAS) का निमित्त दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरू तथा VAS सेवा प्रदायकहरूलाई विभिन्न Short Code/USSD Code हरू प्रदान गरिएको छ । प्रदान गरिएको Short Code/USSD Code हरू को विस्तृत विवरण अनुसूची - ८ मा उल्लेख गरिएको ।
- विद्युतीय अन्य अतिरिक्त सेवा (Digital Value-Added Services (DVAS) संचालन गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८० लागू गरिएको ।
- ITU ले तयार गर्ने ICT Development Index (IDI) मा नेपालको ICT Sectors को अवस्था सम्बन्धमा अध्ययन गरी प्राधिकरणको MIS Report लाई IDI Indicators बमोजिम परिमार्जन गर्न अध्ययन गरिएको ।
- मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी कार्यान्वयनको लागि आवश्यक पर्ने “मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी (एम.एन.पि.) सम्बन्धी नियमावली” र “मोबाइल नम्बर पोर्टेबिलिटी (एम.एन.पि.) व्यवस्था सम्बन्धी कार्यविधि” को मस्यौदा तयार गरिएको ।
- Digital Financial Services (DFS) सेवालाई थप सुरक्षित एवं भरपर्दो बनाउन नेपाल राष्ट्र बैंकसंगको समन्वयमा DFS सम्बन्धित Issues हरूलाई सम्बोधन गर्न गर्नु पर्ने कार्यहरू एकिन गरी सिफारिस गरिएको ।
- Reference Interconnection Offer (RIO) सम्बन्धी निर्देशिकाको मस्यौदा तयार गरिएको ।
- Over the Top (OTT) Regulation सम्बन्धमा प्रारम्भिक अध्ययन गरी Draft Regulatory Framework तयार गरिएको ।

- IP PBX सेवा संचालन सम्बन्धमा सबै सेवाग्राहीले उक्त सेवा संचालन गर्न पाउने व्यवस्थाको लागि अध्ययन गरी सिफारिस गरिएको ।

५. सेवा गुणस्तर व्यवस्थापन सम्बन्धमा

५.१ सेवा गुणस्तर व्यवस्थापन

दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७३ को विनियम ५ मा उल्लेख भए अनुसार अनुमतिपत्र प्राप्त व्यक्तिले नियमित रूपमा आफूले प्रवाह गरेको दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर मापन गर्नुपर्ने र गुणस्तर मापनको प्रतिवेदन प्रत्येक तीन महिनामा सो अबधि समाप्त भएको १० कार्यदिनभित्र प्राधिकरणमा पेश गर्नुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

आ.व. २०७९/८० मा मोबाइल सेवा प्रदायकहरूबाट भक्तपुर, ललितपुर, बनेपा, धुलिखेल, पनौती, अरनिको राजमार्ग (जमल-धुलिखेल खण्ड) क्षेत्रहरूमा मोबाइल सेवाको गुणस्तर परीक्षणका लागि ड्राइभ टेष्ट गरी प्राप्त प्रतिवेदनको अध्ययन र Cross Verification समेत गरी सेवा प्रदायकहरूलाई तोकिए बमोजिमको सेवाको गुणस्तर कायम गर्न निर्देशन दिइएको छ ।

दूरसञ्चार सेवाको गुणस्तर सम्बन्धी विनियमावली, २०७३ को विनियम ८ को व्यवस्था अनुरूप प्राधिकरणबाट यस आ.व. २०७९/८० मा देशका विभिन्न स्थानहरूमा विभिन्न सेवा प्रदायकहरूले प्रदान गरिरहेको मोबाइल सेवाको गुणस्तरको ड्राइभ टेष्ट प्रविधि प्रयोग गरी निरीक्षण तथा अनुगमन गरी तयार गरिएका प्रतिवेदनहरू नियमित रूपमा सार्वजनिक गरिँदै आएको छ। आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट भक्तपुर, काठमाडौं र ललितपुर नगरपालिका लगायतका क्षेत्रहरूमा मोबाइल सेवाको गुणस्तर परीक्षणका लागि ड्राइभ टेष्ट गरी सोको प्रतिवेदन प्राधिकरणको website मा प्रकाशन गरिएको छ ।

५.२ उपकरण गुणस्तर व्यवस्थापन

आ.व. २०७९/८० मा उपकरण गुणस्तर सम्बन्धमा भएका प्रमुख कार्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन् ।

- मोबाइल डिभाइसहरूको IMEI/MEID/ESN अनिवार्य रूपमा दर्ता गर्न अन्तरिम निर्देशिका (Interim Directive for Implementation of National Equipment Identity Registry (NEIR), 2072) जारी भएसँगै मोबाइल डिभाइसहरूको IMEI/MEID/ESN दर्ता गर्ने व्यवस्था गरिएको छ। आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट Type Approval गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण तथा मोबाइल डिभाइसहरूको IMEI/MEID/ESN दर्ता सम्बन्धी विवरण अनुसूची-९ मा उल्लेख गरिएको छ ।

अध्याय दुई-अनुगमन, परियोजना निरीक्षण तथा सहजीकरण

२.१ अनुगमन सम्बन्धमा

(क) अनुमतिपत्रका शर्तहरू वमोजिम कार्य गरे/नगरेको सम्बन्धी अनुगमन:-

आ.व. २०७९/८० मा देहाय वमोजिम सेवा प्रदायकहरूले अनुमतिपत्रका शर्तहरू वमोजिम कार्य गरे/नगरेको सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन गरिएको।

अनुमतिपत्रको किसिम	अनुगमन भएका सेवा प्रदायकहरूको संख्या
नेटवर्क सेवा प्रदायक	५
इन्टरनेट (इ-मेल सहित) सेवा	२६

(ख) उजुरीको आधारमा गरिएको अनुगमन:-

- Vianet Communications Pvt. Ltd. ले Prescribed Internet Speed उपलब्ध गरे/नगरेको सम्बन्धमा अध्ययन तथा छानबिन गरिएको।
- मोरङ जिल्ला विराटनगर महानगरपालिका वडा नं १८ मा अनुमतिपत्र प्राप्त मोबाइल सेवा प्रदायकका आधिकारिक विक्रेताहरूले प्राधिकरणको निर्देशन वमोजिम सिमकार्ड वितरण गरे/नगरेको सम्बन्धमा स्थलगत अनुगमन गरिएको।
- Kacific Broadband Internet Group ले सामाजिक संजालमा छिटो र भरपर्दो स्याटेलाइट ब्रोडब्याण्ड अब नेपालभरी सर्वैतिर भनि विज्ञापन गरिएको पाइएकोले दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २१ मा कसैले पनि अनुमतिपत्र नलिई दूरसञ्चार सेवा संचालन गर्न नपाइने कानूनी व्यवस्था रहेकोले सो सम्बन्धमा आवश्यक अनुसन्धान, जाँचबुझ तथा निरीक्षण गरिएको।
- क्रिप्टोकरेन्सी, नेटवर्किङ्ग, अनलाइन जुवा (e.g. 1xbet), Commodity Market लगायतका गैरकानूनी क्रियाकलाप तथा आर्थिक अपराधसँग सम्बन्धित वेबसाइट (Website), एप्लिकेसन (App), अनलाइन सञ्जाल लगायतका भर्चुअल माध्यमहरूमा पहुँच नपुग्ने ब्यबस्थाको लागि इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरू तथा मोबाइल सेवा प्रदायकहरूलाई निर्देशन दिइएकोमा सो निर्देशन कार्यान्वयन गरे/नगरेको विषयमा Sampling को रूपमा केही ठूला (ग्राहक संख्याको आधारमा) सेवा प्रदायकहरूको स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको।

(ग) फ्रिक्वेन्सी अनुगमन सम्बन्धी

- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई 850 MHz व्याण्डमा CDMA सेवाको लागि प्रदान गरिएको फ्रिक्वेन्सीको प्रयोग सम्बन्धमा काठमाडौँ उपत्यकाका विभिन्न स्थानहरूमा स्थलगत फ्रिक्वेन्सी अनुगमन गरिएको।
- श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडले प्राधिकरणबाट पूर्वस्वीकृत माइक्रोवेभ लिंकहरू मध्ये ३२९ वटा लिंकहरू रद्ध गर्न प्राधिकरणमा निवेदन पेश गरेको सन्दर्भमा स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई प्रदान गरिएको 800 MHz फ्रिक्वेन्सी व्याण्ड, 2300 MHz फ्रिक्वेन्सी व्याण्डको प्रयोगको अवस्था बारेमा बसुन्धारा तथा दरबारमार्ग क्षेत्रमा स्थलगत फ्रिक्वेन्सी अनुगमन गरिएको।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडलाई 850 MHz व्याण्डमा CDMA प्रविधिमा आधारित मोबाइल सेवाको लागि प्रदान गरिएको 2x2.5 MHz मध्ये आ.व. २०७९/८० मा 2x1.25 MHz फिर्ता गरी 2x1.25 MHz मात्र कायम गरी दिन निवेदन पेश गरेको सन्दर्भमा सो फ्रिक्वेन्सीको प्रयोगको अवस्थाका सम्बन्धमा काठमाडौँ उपत्यकाका विभिन्न स्थानहरूमा स्थलगत फ्रिक्वेन्सी अनुगमन गरिएको।
- एनसेल आजियाटा लिमिटेडले 1968 -1970 MHz को फ्रिक्वेन्सीमा छाउनी, ताहाचल आसपासका स्थानहरूमा फ्रिक्वेन्सी इन्टरफेरेन्स आएको भनी प्राविधिक विवरण सहित प्राधिकरणमा जानकारी गराएको सन्दर्भमा प्राधिकरणसंग रहेको Mobile Radio Spectrum Monitoring System (MRSMS) जडित सवारी साधन प्रयोग गरी स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरी इन्टरफेरेन्स निराकरण गरिएको।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको 2100 MHz Band मा फ्रिक्वेन्सी इन्टरफेरेन्स भएको गुनासो सम्बन्धमा सेवा प्रदायकसंग समन्वय गरी इन्टरफेरेन्स निराकरण गरिएको।
- Wireless Planning & Coordination Wing (WPC) Department of Telecommunications, Ministry of Communications, Republic of India पत्र मार्फत भारतको नयाँ दिल्लीमा 800 MHz Band मा इन्टरफेरेन्स भएको जानकारी प्राधिकरणमा प्राप्त भएकोमा प्राधिकरणको Mobile Radio Spectrum Monitoring System (MRSMS) प्रयोग गरी Cross Border Interference सम्बन्धमा नेपालको पश्चिम तराईका विभिन्न जिल्लामा स्थलगत अनुगमन गरिएको।

- Mobile Radio Spectrum Monitoring Station (MRSMS integrated with Vehicle) सहित नेपाली सेनाका शिक्षार्थी अधिकृतहरूलाई आवश्यक तालिम कार्यक्रम संचालन गरेको।

(घ) व्याण्डविथ तथा सेवा आयात अनुगमन सम्बन्धी

- अनुमतिपत्र प्राप्त विभिन्न दूरसंचार सेवा प्रदायकहरूले दूरसंचार सेवा संचालनका लागि आवश्यक Bandwidth आयातका सम्बन्धमा विदेशी मुद्रा सिफारिसको लागि निवेदन गरे बमोजिम Bandwidth आयात भए नभएको सम्बन्धमा विभिन्न सेवा प्रदायकहरूको अनुगमन गरिएको ।
- श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडले दूरसंचार सेवा संचालनका लागि आवश्यक सेवा आयातका लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सेवा प्रदायकसंग गरेको सम्झौता बमोजिम सेवा प्राप्त गरे नगरेको नियमित अनुगमन गरिएको ।

(ङ) अनुमतिपत्रको शर्त अनुगमन सम्बन्धी

- 4G Roll Out Plan का शर्त अनुसार सेवा विस्तार गरे/नगरेको विषयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।
- वर्ल्डलिंक कम्युनिकेशन लिमिटेडले International Private Leased Circuit (IPLC) प्राप्त गर्न र Connectivity का लागि सम्झौता अनुसार प्राप्त हुने सेवाका विषयहरू उक्त सेवा प्रदायकले प्राप्त गरेको अनुमतिपत्रको शर्त बमोजिम रहे/नरहेको सम्बन्धमा अध्ययन गरिएको ।

(च) दूरसञ्चार अपराध अनुसन्धान सम्बन्धी

- वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी इरफान खान भन्ने इरफान सुफियान खान समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोक्सानी मुद्दाका सम्बन्धमा VoIP Call Bypass संग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो निर्धारण गरिएको ।
- वादी नेपाल सरकार प्रतिवादी सुनिल कुमार समेत भएको दूरसञ्चार ऐन अन्तर्गतको दूरसञ्चार हानी नोक्सानी मुद्दाको, VoIP Call Bypass संग सम्बन्धित अध्ययन अनुसन्धान गरी बिगो निर्धारण गरिएको ।

(छ) ग्रामीण दूरसञ्चार सम्बन्धी अनुगमन तथा निरीक्षण

- ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष अन्तर्गत सुनकोशी गा.पा., भिमेश्वर न.पा. र शैलुङ गा.पा.मा भएको इन्टरनेट सेवा जडान र स्तर उन्नती कार्यक्रमको Random Sampling मा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।

(ज) साइबर सुरक्षा सम्बन्धी

- विभिन्न सेवा प्रदायकहरूले Cyber Security Bylaws, 2020 बमोजिम पेश गरेको Audit Report अध्ययन गरी सुधारका लागि निर्देशन दिइएको एवं Audit Report पेश नगरेका सेवा प्रदायकहरूको सम्बन्धमा कारवाहीको प्रकृया अगाडि बढाइएको ।
- Safer Internet Day २०७९ को उपलक्ष्यमा आयोजना गरिएको "सुरक्षित इन्टरनेटको लागि हातेमालो" शीर्षकमा १२ वर्ष देखि १८ वर्ष सम्मका बालबालिकाहरू बीच प्रदेश स्तरिय भिडियो प्रतियोगिता आयोजना गरी विजेताहरूलाई नगद पुरस्कार र प्रमाण पत्र वितरण गरिएको ।
- नेटवर्क सेवा प्रदायक तथा VSAT User को अनुमतिपत्र प्राप्त संस्था Societe Internationale de Telecommunications Aeronautiques (SITA) BV ले Information System (IS) Audit र Cloud Security(CS) Audit Report पेश गर्नु नपर्ने व्यहोरा जानकारी गराएको सन्दर्भमा निज संस्थाको कुनै Network / System / Critical infrastructure भए/नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।

(झ) दूरसञ्चार सेवामा आएका समस्या तथा गुनासोहरूको निरीक्षण तथा जाँचबुझ

- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको दूरसञ्चार सेवा अवरूद्ध भएको भन्ने विषयमा स्थलगत निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडको पोस्टपेड मोवाइल सेवाको बिलिंग प्रणालीमा आएको समस्याको विषयमा निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
- स्मार्ट टेलिकम लि. को सेवा संचालनको अवस्थाको सम्बन्धमा अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले मोवाइल व्यालेन्सको प्रयोग गरी विद्युतीय माध्यमबाट वस्तु तथा सेवाहरू खरिद गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७६ को दफा ५ को ४(क) विपरित स्वतः नवीकरण हुने गरि VAS संचालन गरेको सन्दर्भमा अध्ययन तथा जाँचबुझ गरिएको ।

- सेवा प्रदायकहरूमा के कसरी सिम बितरण भएको छ सो सम्बन्धमा PoS, Dealer, Sub-dealer मा निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
- धनुषा जिल्ला, लक्ष्मीनिया गाउँपालिका, लक्ष्मीनिया बजारमा अनाधिकृत रूपमा सर्भर स्थापना गरी इन्टरनेट सेवा संचालन गरेको, ग्राहकलाई VAT बील नदिएको र अनुमतिपत्र नलिई त्यस्तो सेवा संचालन गरिरहेको भन्ने जानकारी प्राप्त हुन आएकोले दूरसञ्चार ऐन २०५३ को दफा १७(२) बमोजिम निरीक्षण तथा जाँचबुझ गरिएको ।
- श्री एनसेल आजियाटा लिमिटेडले सेवा बिस्तार गर्ने क्रममा धरान उपमहानगरपालिका वार्ड नं ८ स्थित श्री हरि विश्वकर्मा (बराइली) को घरमा टावर निर्माण गरिरहेको क्रममा स्थानीय छिमेकीबाट मानव स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर पर्ने भनि उक्त निर्माण कार्यमा रोक लगाएको जानकारी प्राप्त भएको सन्दर्भमा मोवाइल टावरमा प्रयोग हुने रेडियो फ्रिक्वेन्सीको प्रयोग तथा EMF Exposure मापदण्ड लगायतका सम्बन्धमा स्थलगत जाँचबुझ एवम् समन्वय गरिएको ।
- Know your Bandwidth सम्बन्धी विवरण सेवाप्रदायकहरूबाट संकलन गरि NTA website मा अद्यावधिक गरिएको ।
- प्रेस काउन्सिल नेपालको साथै अन्य निकायहरूको अनुरोधमा नियमित रूपमा वेवसाइटहरूको व्लक तथा अनव्लक सम्बन्धी कार्यहरू गरिएको ।

२.२ परियोजना निरीक्षण

- ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष मार्फत सञ्चालित परियोजनाहरूको अनुगमन/निरीक्षणका लागि प्राधिकरणबाट नियुक्त परामर्शदाताहरूबाट स्थलगत रूपमा र सम्बन्धित सेवा प्रदायकको Network Operation Center (NOC) बाट अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।
- प्राधिकरणबाट Random Sampling को आधारमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्ने गरिएको । अनुगमन/निरीक्षण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाउन कार्यालयबाट नै अनुगमन/निरीक्षण गर्न Network Management System (NMS) स्थापनाको कार्य अगाडि बढाइएको ।
- “WiFi in Annapurna Circuit and Muktinath Temple” अन्तर्गत लम्जुङ्ग र मनाङ्ग जिल्लाहरूका विभिन्न पर्यटकीय स्थानहरूमा जडित ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवाको Sample Verification मा आधारित स्थलगत अनुगमन तथा निरीक्षण गरिएको ।
- नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडसँग फाइबर बिछ्याउने कार्यको लागि भएको सम्झौता सम्बन्धमा समस्याग्रस्त रूटहरू मध्ये गल्छी-त्रिशुली खण्ड, धुलिखेल-बनदेउ खण्ड र चरिकोट-तामाकोशी- खिम्ती-मन्थली खण्डहरूमा स्थलगत अनुगमन गरिएको ।

२.३ सहजीकरण सम्बन्धमा

दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन, पूर्वाधार विकास तथा विस्तारका लागि आवश्यक पर्ने उपकरणहरू प्राधिकरणको सिफारिसमा सेवा प्रदायकहरूले विदेशबाट आयात गर्न पाउने व्यवस्था रहेको छ । सोही व्यवस्था बमोजिम आ.व.२०७९/८० मा जम्मा रू. ३ अर्ब ७१ करोड २७ लाख ६ हजार ६ सय ८ रुपियाँ र ८२ पैसा बराबरको दूरसञ्चार सेवामा प्रयोग हुने उपकरणहरू आयातका लागि प्राधिकरणबाट देहायअनुसार सिफारिस गरिएको ।

सि.न.	सेवा प्रदायक	उपकरण सिफारिस रकम रू.	प्रतिशत
१.	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	१,४१,६५,०६,०१८.५९	३८.१५
२.	एनसेल आजियाटा लिमिटेड	२,२९,६२,००,५९०.२३	६१.८४
	जम्मा	३,७१,२७,०६,६०८.८२	१००

२.४ विदेशी मुद्रा सिफारिस

प्राधिकरणबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको लागि सेवाप्रदायकहरूले विदेशी संस्थाहरूसँग गरेको सम्झौता बमोजिम भुक्तान गर्नु पर्ने विदेशी मुद्राको लागि दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३५(३) बमोजिम प्राधिकरणबाट सम्बन्धित निकायहरूमा भुक्तानीको लागि सिफारिस गरिदै आएको । प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९/८० मा जम्मा रू. ४ अर्ब ७३ करोड १४ लाख ५० हजार ९ सय ३ रुपियाँ र ९४ पैसा बराबरको विदेशी मुद्रा भुक्तानीका लागि सिफारिस गरिएको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-१० मा उल्लेख गरिएको ।

अध्याय तीन-उपभोक्ता हकहित संरक्षण एवं क्षमता विकास

३.१ उपभोक्ताको गुनासो सुनुवाइ एवं मुद्दा सम्बन्धमा

- दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ६ र दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को नियम २२ र २४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी प्राधिकरणबाट अनुमतिपत्र प्राप्त सेवाप्रदायकहरूले सञ्चालन गरेको सेवाको सम्बन्धमा प्राधिकरण समक्ष उजुरी गरेमा प्राधिकरणले उजुरी उपर छानबिन गरी सुनुवाइ गर्ने व्यवस्था रहेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार प्राधिकरणमा आ.व. २०७९/८० मा जम्मा २८० वटा गुनासाहरू प्राप्त भएकोमा सम्पूर्ण गुनासाहरूलाई सम्बोधन गरिएको छ। जसमध्ये Voice सेवाप्रदायकसँग सम्बन्धित ६५ वटा गुनासो रहेका छन् भने इन्टरनेट सेवाप्रदायकसँग सम्बन्धित २१५ वटा गुनासो प्राप्त भएका छन्। यससम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची-११ मा उल्लेख गरिएको छ।
- नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण एक अर्धन्यायिक निकाय समेत रहेको र दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा १६, ३९ र ४७ अनुसार कारवाही हुन सक्ने उजुरी वा निवेदनको किनारा प्राधिकरणबाट गर्ने कानूनी व्यवस्था रहेको छ। यसलाई कार्यान्वयन गर्न प्राधिकरणले नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण - उजुरी कारवाही सम्बन्धी कार्यविधि विनियमावली, २०६८ बनाई लागू गरिएको छ। सो कार्यविधि अन्तर्गत आ. व. २०७९/८० मा प्राधिकरणमा दर्ता भएका र प्राधिकरणबाट निर्णय भएका उजुरीको विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ।

सि.नं.	निवेदक	विरुद्ध	विषय	अवस्था
१.	Arrownet Pvt. Ltd. अन्तर्गत रहेको ग्राहक सेवा कार्यालय सिर्जनानगर, भक्तपुर शाखाका इन्चार्ज राजु तन्दुकार	विजय भारती समेत (विपक्षी)	दूरसञ्चार सम्बन्धित सम्पत्ति हानी नोक्सानी गरेकोमा बिगो असुल उपर गरी पाँऊ।	२०७८-०४-०४ मा दर्ता भई विचाराधीन रहेको।

यसका अतिरिक्त प्राधिकरणका विरुद्ध अदालतमा परेका उजुरी/मुद्दाहरूको विस्तृत विवरण अनुसूची - १२ मा उल्लेख गरिएको छ।

३.२ उपभोक्ता क्षमता विकास एवं जनचेतना अभिवृद्धि सम्बन्धमा

आ.व.२०७९/८० मा प्राधिकरणबाट उपभोक्ता क्षमता विकास सम्बन्धी भए/गरेका प्रयासहरू देहाय बमोजिम रहेका छन् ।

१. उपभोक्ताहरूको हकहितको संरक्षण हुने गरी दूरसञ्चार सेवाको विकास र विस्तार गर्नका लागि सरोकारवाला सहितको अन्तरक्रियात्मक कार्यक्रम संचालन गरिएको छ । कोशी प्रदेशको विराटनगरमा मिति २०७९/०९/०९, मधेश प्रदेशको जनकपुरमा मिति २०७९/१०/२७, कर्णाली प्रदेशको सुर्खेतमा मिति २०७९/१२/१०, सुदूर पश्चिम प्रदेशको धनगढीमा २०८०/०१/१५, लुम्बिनी प्रदेशको बुटवलमा मिति २०८०/०२/३१ र गण्डकी प्रदेशको पोखरामा मिति २०८०/०३/२२ मा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ ।
२. इन्टरनेट सेवा प्रयोगकर्तालाइ सो सेवाको प्रविधिक पक्षहरू बारे जानकारी प्रदान गर्ने कार्यक्रम अन्तर्गत रौतहट र जुम्ला जिल्लामा एक दिने तालिम कार्यक्रम संचालन गरिएको ।
३. दूरसञ्चार सेवा प्रविधि सम्बन्धि सामग्री निर्माण गरी प्रचार प्रसार गर्न नेपाल टेलिभिजनसंग सम्झौता गरी ३९ भाग सम्म नेपाल टेलिभिजन राष्ट्रिय प्रशारणवाट बुधवार साँझ ७.२५ वजेको समयमा २५ मीनेटको कार्यक्रम नियमित प्रशारण गरिएको ।
४. राष्ट्रिय न्यायिक प्रतिष्ठान संगको सहकार्यमा दूरसञ्चार सम्बन्धी कानून र दूरसञ्चार अपराध सम्बन्धमा जिल्ला अदालत र उच्च अदालतका न्यायाधीशहरू, सरकारी वकिल एवं अनुसन्धान अधिकारीहरूसँग सातै प्रदेशमा अन्तरक्रिया तथा छलफल कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
५. CTEVT को समन्वयमा कोशी प्रदेशको सुनसरी, मधेश प्रदेशको रौतहट र बागमती प्रदेशको सिन्धुपाल्चोक जिल्लामा मोवाईल तथा कम्प्युटर मर्मत सम्बन्धि तालिम सञ्चालन गरिएको ।
६. दूरसञ्चार तथा प्रविधिका क्षेत्रमा क्रियाशील संचारकर्मीहरूका लागि प्रविधि पत्रकार मंच (TJF) संगको समन्वयमा Knowledge Enhancement Training सञ्चालन गरिएको ।

अध्याय चार-पूर्वाधार विकास सम्बन्धी

४.१ ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषको प्रयोगबाट सञ्चालित परियोजना

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ३० को उपदफा (४) बमोजिम “ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र सञ्चालनका लागि प्राधिकरणमा एक ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष रहने छ” भन्ने व्यवस्था रहेको छ। नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष) विनियमावलीको विनियम ५ को उपविनियम (१) बमोजिम “अनुमतिपत्र प्राप्त सेवा प्रदायकले प्रत्येक वर्ष आफूले सञ्चालन गरेको दूरसञ्चार सेवाबाट प्राप्त गरेको वार्षिक आयको दुई प्रतिशतका दरले हुने रकम उक्त कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ”। विनियम ६ को उपविनियम (१) मा “उक्त कोषमा जम्मा भएको रकम नेपाल सरकारबाट स्वीकृत दूरसञ्चार सम्बन्धी नीतिको कार्यान्वयन गर्न र त्यस्तो नीतिको अधिनमा रही ग्रामीण क्षेत्रमा दूरसञ्चार सेवाको विकास, विस्तार र संचालन गरी त्यस्तो सेवामा सबैको पहुँच पुऱ्याउनका लागि प्रयोग गरिने छ” भन्ने व्यवस्था रहेको छ”।

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा जिल्ला सदरमूकाम जोड्ने महामार्ग निर्माण गर्न तथा नेपाल सरकार मन्त्रपरिषद्को मिति २०७७।१०।२९ को म. प. बै. सं. ६६/०७७ को निर्णय कार्यान्वयनका लागि ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी भुक्म्पबाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू (काभ्रेपलान्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, नुवाकोट, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप र ओखलढुङ्गा) का सबै स्थानीय तहका कार्यालयहरू, वडा कार्यालयहरू, सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवाको स्तर उन्नति गर्न तथा सामुदायिक आधारभूत विद्यालयहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा जडान तथा सञ्चालन गर्न, भुक्म्पबाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू (काभ्रेपलान्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, नुवाकोट, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप र ओखलढुङ्गा) र काठमाडौँ उपत्यका बाहेकका ६६ जिल्लाहरूका सबै सामुदायिक आधारभूत विद्यालयहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा जडान तथा सञ्चालन गर्न परियोजनाहरू सञ्चालनमा रहेका छन्। साथै त्रिभुवन विश्वविद्यालय र नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय अन्तर्गतका आङ्गिक तथा सामुदायिक क्याम्पसहरू ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट कनेक्टीभिटी पुऱ्याउने परियोजनाको समेत कार्य अगाडि बढाईएको छ। मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त प्रगति विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

४.१.१ मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा जिल्ला सदरमूकाम जोड्ने महामार्ग:

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी सञ्चालित मध्यपहाडी लोकमार्ग तथा जिल्ला सदरमुकाम जोड्ने महामार्ग निर्माण गर्ने कार्यलाई तीनवटा प्याकेजहरू मार्फत अगाडि बढाइएको छ ।

क) प्याकेज १ (कोशी प्रदेश, मधेश प्रदेश र बागमती प्रदेश):

सेवा प्रदायक श्री नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि. संग उक्त कार्यको लागि सम्झौता भएकोमा आ.व. २०७९/८० मा ६१.९३४ कि.मी. अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्य सम्पन्न भई हालसम्म १,३८३.९३४ कि. मी. अप्टिकल फाइबर बिछ्याउने कार्य सम्पन्न भएको छ।

ख) प्याकेज २ (गण्डकी प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेश):

सेवा प्रदायक श्री युनाइटेड टेलिकम लि. संग उक्त कार्यको लागि सम्झौता भएकोमा निजको सम्झौता अवधिभर कार्य प्रगति शुन्य रहेको हुँदा आयोजना सम्पन्न हुनेमा प्राधिकरण विश्वस्त नभएकोले सम्झौताको म्याद थप नगर्ने निर्णय भएको। उक्त निर्णय बदर गर्नको लागि सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन दायर गरेको र सो विषयमा सर्वोच्च अदालतबाट उक्त रिट निवेदनको टुङ्गो नलागेसम्म अवधी थप नगर्ने निर्णय कार्यान्वयन नगर्न अन्तरिम आदेश जारी भएको।

ग) प्याकेज ३ (कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चिम प्रदेश):

सेवा प्रदायक श्री नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि. संग उक्त कार्यको लागि सम्झौता भएकोमा हालसम्म ३०८.६३८ कि.मि. (१००%) ADSS* जडान कार्य सम्पन्न भएको।

(द्रस्टव्य: *अन्तिम Acceptance Test पश्चात कायम भएको।)

उपरोक्त महामार्ग निर्माण गर्ने परियोजनाहरूको संक्षिप्त विवरण निम्न बमोजिम रहेको छ ।

क्र. स.	परियोजनाको नाम	प्रदेश	छनौट भएको सेवा प्रदायक	परियोजनाको प्रगति (%)	अनुमानित लागत (रु. लाखमा)	सम्झौता रकम (रु. लाखमा)	भुक्तानी भएको रकम (रु. लाखमा)
१	Build & Operate District Optical Fiber Network under RTDF Fund along Mid-Hill	कोशी प्रदेश, मधेश प्रदेश र	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.	Optical Fiber (63.51%) DWDM (100%)	४,८७,३६	३,०७,७५	२,०९,३८

	Highway (Eastern) (Package 1)	बागमती प्रदेश		Core Router (97.92%)			
२	Build District Optical Network & Provide Optical Network Lease Connectivity Services in Province 4 and Province 5 (Package 2)	गण्डकी प्रदेश र लुम्बिनी प्रदेश	United Telecom Ltd.	-	३,००,००	२,०१,००	-
३	To Build District Optical Network & Provide Optical Network Lease Connectivity Services in Karnali & Sudurpaschim Provinces (Package 3)	कर्णाली प्रदेश र सुदूरपश्चि म प्रदेश	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लि.	Optical Fiber – ADSS (100%) DWDM (82.14%) Core Router (86.79%)	३,७०,००	३,००,८१	-
जम्मा					११,५७,३६	८,०९,५६	२,०९,३८

४.१.२. तोकिएका स्थानहरूमा कम्तिमा 20 Mbps क्षमताको Non-Dedicated ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा जडान तथा सञ्चालन गर्ने कार्यक्रम सम्बन्धमा:

ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन गरी सञ्चालित परियोजनाहरू मध्ये भुक्तम्पबाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू (काभ्रेपलान्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, नुवाकोट, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप र ओखलढुङ्गा) का सबै स्थानीय तहका कार्यालयहरू, वडा कार्यालयहरू, सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरू तथा सामुदायिक स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवाको स्तर उन्नति गर्न तथा सामुदायिक आधारभूत विद्यालयमा कम्तिमा 20 Mbps क्षमताको Non-Dedicated ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा जडान गरी २ वर्षसम्मको लागि महशुल बापतको रकम उपलब्ध गराउन तथा भुक्तम्पबाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू (काभ्रेपलान्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, नुवाकोट, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप र

ओखलढुङ्गा) र काठमाडौं उपत्यका बाहेकका ६६ जिल्लाहरूका सबै सामुदायिक आधारभूत विद्यालयहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट सेवा जडान तथा सञ्चालन गर्नका लागि सम्बन्धित गाउँपालिका/नगरपालिकाहरूसँग समझदारी-पत्रमा हस्ताक्षर गरी कार्य अगाडि बढाईएको।

क. भुक्तम्बाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू (काभ्रेपलान्चोक, सिन्धुपाल्चोक, रसुवा, नुवाकोट, दोलखा, सिन्धुली, रामेछाप र ओखलढुङ्गा) को प्रगति विवरणः

क्र.सं.	विवरण	लक्ष्य	आ.व. २०७९/८० सम्मको प्रगति	आ.व. २०७९/८० मा भएको प्रगति
१	सम्झौता गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या	७६	७३	-
२	जडान कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या	७६	३५	३४
३	भुक्तानी भएको रकम	-	रु.१४,९६,२७,६८/- ५० (अग्रिम भुक्तानी सहित)	रु.१३,१४,८१,९०९ ।२१ (अग्रिम भुक्तानी सहित)

ख. भुक्तम्बाट अति प्रभावित ८ जिल्लाहरू र काठमाडौं उपत्यका बाहेकका ६६ जिल्लाहरूको प्रगति विवरणः

क्र.सं.	विवरण	लक्ष्य	आ.व. २०७९/८० सम्मको प्रगति	आ.व. २०७९/८० मा भएको प्रगति
१	सम्झौता गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या	६५६	३५४	४५

२	कार्य सम्पन्न गर्नुपर्ने स्थानीय तहको संख्या	६५६	११५	४८
३	भुक्तानी भएको रकम	-	रु.२१,३९,९७,४१४ ।६० (कर सहित)	रु. ९,५३,६३,११५।६८ (कर सहित)

ग. त्रिभुवन विश्वविद्यालय र नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय अन्तर्गतका आङ्गिक तथा सामुदायिक क्याम्पसहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट कनेक्टीभिटी पुऱ्याउने कार्यक्रम सम्बन्धमा:

त्रिभुवन विश्वविद्यालय र नेपाल संस्कृत विश्वविद्यालय अन्तर्गतका आङ्गिक तथा सामुदायिक क्याम्पसहरूमा ब्रोडब्याण्ड इन्टरनेट कनेक्टीभिटी पुऱ्याउने कार्यक्रम अन्तर्गत उक्त विश्वविद्यालयहरूसंग समझदारी-पत्रमा हस्ताक्षर गरी कार्य अगाडि बढाईएको।

४.२ दूरसञ्चार पूर्वाधार विकास सम्बन्धमा

४.२.१ भू-उपग्रह

भू-उपग्रह नीति, २०७७ बमोजिम नेपालको आफ्नै भू-उपग्रह स्थापना गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक ऐन नियम तथा रणनीति योजनाहरू तयार गर्ने एवं भू-उपग्रह स्थापना, सञ्चालन एवं व्यवस्थापन सम्बन्धमा Modality तयार गर्न अन्तर्राष्ट्रिय बोलपत्र मार्फत Turksat – TTG JV सगुँ सम्झौता गरिएकोमा उक्त सम्झौता अन्तर्गत विभिन्न सरोकारवालाहरूको उपस्थितिमा Satellite Business Plan सम्बन्धी अन्तर्क्रिया कार्यक्रम आयोजना गरिएको।

४.२.२ Mobile Device Management System (MDMS)

- नेपालमा प्रमाणिक मोबाइल ह्यान्डसेटहरू पहिचान गरि नक्कली एवं कृत्रिम ह्यान्डसेटहरूलाई नेपालमा नचल्ने बनाउने, हराएको तथा चोरी भएको मोबाइल ह्यान्डसेट पत्ता लगाउने (ट्र्याकिंग) तथा बन्द (ब्लकिड) गर्न सक्ने गराउने, प्रमाणिक मोबाइल ह्यान्डसेटहरूको आयात तथा बेचबिखनलाई प्रोत्साहित गर्ने तथा अनौपचारिक बजारलाई विस्थापित गरी उपकरण पहिचान दर्ता (ई.आई.आर.) प्रणालीको कार्यान्वयन गर्ने तथा मोबाइल फोनको प्रयोग

सुरक्षितरूपमा गर्ने/गराउने उदेश्यका साथ प्राधिकरणबाट सञ्चालनमा ल्याईएको Mobile Device Management System (MDMS) प्रणाली कार्यान्वयनमा आएको ।

आर्थिक ऐन, २०८० को दफा २४ मा व्यवस्था भए अनुसार २०८० साल जेष्ठ १५ गते सम्म नेपालमा प्रयोगमा रहेका तर नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले कार्यान्वयनमा ल्याएको मोबाइल डिभाईस मेनेजमेन्ट प्रणालीमा विभिन्न कारणले दर्ता हुन नसकेका सेलुलर मोबाइल फोन सम्बन्धित फोनको प्रयोगकर्ताले मोबाइल फोनसेटको आइएमआइ नम्बर समेत उल्लेख गरी तोकिएको राजश्व बुझाई दर्ता गर्न सक्ने व्यवस्था रहेकोमा उक्त व्यवस्था कार्यान्वयनको लागि यस प्राधिकरणको MDMS प्रणालीलाई महालेखा नियन्त्रकको कार्यालयको Revenue Management Information System (RMIS) प्रणालीसँग आवद्ध गरी Grey Phone Registration Portal सञ्चालनमा ल्याईएको ।

४.२.३ तार व्यवस्थापन

काठमाडौं महानगरपालिकाभित्र झुन्डिएका, प्रयोगबिहीन तथा लत्रिएका तारहरू हटाई शहरी सुन्दरता कायम गर्न यस प्राधिकरणले तय गरेको Route Plan अनुसार सेवाप्रदायकहरू मार्फत तार व्यवस्थापनको कार्य भइरहेको ।

४.२.४ अनाधिकृत कल अनुगमन प्रणाली

- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय कल Volume तथा सेवाको गुणस्तर मापन र दुरसञ्चार क्षेत्रमा हुने Fraud नियन्त्रण तथा न्यूनीकरण गर्ने उदेश्यका साथ Telecommunication Traffic Monitoring and Fraud Control System (TERAMOCS) जडान गरी सञ्चालनमा ल्याउने कार्य भइरहेको छ । उक्त परियोजनाका लागि आवश्यक सम्पूर्ण हार्डवेयर उपकरणहरू प्राधिकरणमा प्राप्त भएको र प्रणालीको Secondary Site (GIDC, Hetauda) मा उपकरणहरूको जडान सम्पन्न भएको छ । साथै सेवाप्रदायक श्री एनसेल आजियटा लिमिटेडको साईटहरू क्रमशः नखु, हेटौडा र पोखरामा Interface का लागि आवश्यक उपकरणहरू जडान भईसकेको छ ।

अध्याय पाँच-संस्थागत विकास एवं अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध

५.१ संस्थागत विकास

५.१.१ पूर्वाधार विकास

- चाबहिलस्थित प्राधिकरणको आफ्नै जग्गामा MDMS र Data Center स्थापनाको लागि Prefab भवन निर्माण कार्य पूर्ण रूपमा सम्पन्न भइ भवन हस्तान्तरणको क्रममा रहेको ।
- नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको प्रशासनिक काम कारवाहीमा प्रयोग गरिएको विद्युतीय स्वचालित प्रणालीलाई थप सुदृढ गरी समसामयिक बनाईएको ।
- सेवाको गुणस्तर एवं फ्रिक्वेन्सी Interference को प्रभावकारी अनुगमनको लागि आवश्यक उपकरण (Software एवं Hardware) खरिद गरिएको ।

५.१.२ क्षमता विकास

प्राधिकरणका कर्मचारीहरूको क्षमता विकासको लागि विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय तालिम, गोष्ठी, सेमिनार तथा बैठकहरूमा सहभागी गराईएको छ। प्राधिकरणमा कार्यरत निर्देशक तथा उप निर्देशक पदमा कार्यरत कर्मचारीहरूको नेतृत्व क्षमताका विकासका लागि नेपाल प्रशासनिक प्रशिक्षण प्रतिष्ठानसँगको सहकार्यमा Leadership Excellence Program १५ कार्य दिनको तालिम प्रदान गरिएको । क्षमता विकास सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूची -१३ मा संलग्न गरिएको ।

५.२ अन्तर्राष्ट्रिय सम्बन्ध

प्राधिकरणले दूरसञ्चारसँग सम्बन्धित क्षेत्रीय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरूसँग सहकार्य गरी नवीनतम प्रविधिको प्रयोग एवं विकासलाई प्रोत्साहन गर्ने गरी कार्यहरू अगाडि बढाएको छ । यसै सन्दर्भमा International Telecommunication Union (ITU), Asia-Pacific Telecommunity (APT) र South Asian Telecommunication Regulators' Council (SATRC) सँगको समन्वय एवं सहकार्यमा विभिन्न कार्यक्रमहरूमा सक्रिय सहभागिता जनाउँदै आएको छ । Harmonized Frequency एवं Standard Equipment's को प्रयोग गरी Ecosystem को परिपक्वता र Economies of Scale बाट प्राप्त गर्न सकिने लाभहरूलाई अधिक उपयोग गर्ने वातावरण बनाउन आ.व. २०७९/८० मा देहायबमोजिम कार्यहरू गरिएका छन् ।

- ITU द्वारा आयोजना हुने World Radio Conference (WRC) मा उठान हुने फ्रिक्वेन्सी व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयहरूमा अध्ययन गरी सरोकारवालाहरूसँग समन्वय एवं छलफल गरी

नेपालको धारणा एवं Contribution तयार गरी APT ले आयोजना गरेको बैठकहरू मार्फत पठाउने व्यवस्था मिलाईएको छ ।

- दूरसञ्चार सेवाको विकास एवं विस्तारमा दक्षिण एसियाली क्षेत्रको समान धारणा तयार गरी अन्तर्राष्ट्रिय फोरमहरूमा प्रस्तुत हुने एवं सहयोग पुऱ्याउने लगायतका उद्देश्य राखी समसामयिक विषयहरूमा अध्ययन गर्न SATRC मार्फत गठन भएका Working Group हरूमा नेपालको तर्फबाट विज्ञहरू उपलब्ध गराई सक्रिय सहभागिता सुनिश्चता गरिएको छ ।
- ITU/APT ले आयोजना गर्ने कार्यक्रमहरूमा कार्यपत्रहरू प्रस्तुतिको व्यवस्था गरिएको छ र यस आ. व. मा काभ्रेको धुलिखेलमा 20 - 22 September, 2022 मा SATRC Workshop on Recent Trends and Technologies, कार्यक्रम आयोजना गरिएको छ ।

अध्याय छ-दूरसञ्चार क्षेत्रका समसामयिक विषयहरू

६.१ नेपालमा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासक्रम

वर्ष	विकास
वि.स. १९७०	म्याग्नेटो प्रविधिको टेलिफोन सेवाको प्रारम्भ
वि.स. २०१६	दूरसञ्चार विभागको स्थापना
वि.स. २०२१	HF Radio Service द्वारा अन्तर्राष्ट्रिय (भारत तथा पाकिस्तान) दूरसञ्चार सेवाको प्रारम्भ
वि.स. २०३२	दूरसञ्चार संस्थानको स्थापना
वि.स. २०४१	दूरसञ्चार संस्थानद्वारा अन्तरदेशीय ट्रंक सेवा (STD) को प्रारम्भ, ग्रामीण दूरसञ्चार सेवाको सुरुवात
वि.स. २०४४	दूरसञ्चार संस्थानद्वारा अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक सेवा (ISD) को प्रारम्भ
वि.स. २०४९	राष्ट्रिय सञ्चार नीति तर्जुमा
वि.स. २०५३	दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को तर्जुमा, नेपालमा इन्टरनेट/इमेल सेवाको सुरुवात
वि.स. २०५४	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्थापना, दूरसञ्चार नियमावली, २०५४ को तर्जुमा
वि.स. २०५५	प्राधिकरणबाट पहिलो पटक निजी क्षेत्रका सेवा प्रदायकलाई इन्टरनेट (इमेल) सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्रदान
वि.स. २०५६	दूरसञ्चार नीति तर्जुमा, नेपालमा मोबाइल सेवाको सुरुवात
वि.स. २०५९	Voice सेवा सञ्चालन लागि निजी क्षेत्रको सेवा प्रदायकलाई अनुमतिपत्र प्रदान
वि.स. २०६०	दूरसञ्चार नीति, २०६० तर्जुमा, ग्रामीण दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनका लागि निजी क्षेत्रको सेवा प्रदायकलाई अनुमतिपत्र प्रदान
वि.स. २०६१	निजी क्षेत्रको सञ्चालकलाई मोबाइल सेवा सञ्चालनको अनुमति प्रदान
वि.स. २०६४	3G सेवाको सुरुवात (सार्क मुलुकमध्ये 3G सेवा प्रारम्भ गर्ने पहिलो मुलुक)
वि.स. २०६९	दूरसञ्चार सेवाको रेडियो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्यसम्बन्धी) नीति, २०६९

वि.स. २०७०	आधारभूत टेलिफोन (Unified Licence) सेवा सञ्चालनको अनुमतिपत्र प्रदान
वि.स. २०७१	ब्रोडब्यान्ड नीति, २०७१
वि.स. २०७२	तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
वि.स. २०७३	दूरसञ्चार सेवाको रेडीयो फ्रिक्वेन्सी (बाँडफाँड तथा मूल्यसम्बन्धी) नीति (पहिलो संशोधन), २०७३
वि.स. २०७४	4G सेवाको सुरुवात
वि.स. २०७६	पहिलो पटक लिलाम बढाबढको माध्यमबाट दूरसञ्चार सेवा सञ्चालनको Frequency प्रदान
वि.स. २०७७	भूउपग्रह नीति, २०७७ स्वीकृत
वि.स. २०७७	Cyber Security Bylaw, 2077 स्वीकृत गरी लागु
वि.स. २०७८	विदेशमा दर्ता भएका वायुयानहरूमा नेपालको आकाश (10,000 ft भन्दा माथि) मा दूरसञ्चार सेवा प्रदान गर्न Inflight/Aeronautical Telecommunication Service खुल्ला गरिएको।
वि.स. २०७९	मोबाइल सेटहरूको प्रयोग र आयातलाई व्यवस्थित गर्न २०८० जेष्ठ ०१ गते देखि MDMS प्रणाली लागु गरिएको।
वि.स. २०७९	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेडले तीन स्थानमा 5G सेवाको परीक्षण गरेको।
वि.स. २०७९	Telecommunications Traffic Monitoring and Fraud Control System (TERAMOCS) परियोजना कार्यान्वयनको क्रममा रहेको।

६.२ दूरसञ्चार क्षेत्रका चुनौतीहरू

विश्वबजारमा नयाँ प्रविधिको उदय, सेवाको मूल्यमा भएको कटौती, नियमित रूपमा ठूलो पूँजी लगानी गर्नुपर्ने अवस्था कठिन भौगोलिक अवस्था, विद्युत, सडक जस्ता भौतिक पूर्वाधारहरूको कमि र बजार सीमितताका कारण अन्य उद्योगधन्दा र व्यापार व्यवसायमा जस्तै दूरसञ्चार क्षेत्रको व्यवसाय पनि चुनौतीपूर्ण रहेको छ। यद्यपि सञ्चार तथा प्रविधिको क्षेत्रमा विश्वव्यापी रूपमा भईरहेको परिवर्तनलाई आत्मसात् गर्दै नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रलाई समेत सोही अनुरूप नियमन गर्दै जानु पर्ने अवस्था रहेको छ। सञ्चार तथा प्रविधिको विकासले अन्य क्षेत्रहरू जस्तै स्वास्थ्य, शिक्षा, यातायात लगायतको डिजिटल

रूपान्तरण मार्फत उत्पादकत्व बढाउन महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने देखिन्छ । तसर्थ अन्य क्षेत्रहरूमा पनि सकारात्मक प्रभावलाई समेत मध्यनजर गरी सञ्चार तथा प्रविधिको पहुँच, विस्तार एवं गुणस्तर सुधारमा विशेष ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

विश्वब्यापी रूपमा भईरहेको परिवर्तनलाई आत्मसात गर्दै नेपालको दूरसञ्चार क्षेत्रलाई समेत सोही अनुरूप नियमन गर्दै जानु पर्ने अवस्था रहेको सन्दर्भमा देहाय बमोजिमका चुनौतीहरू सम्बोधन गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ ।

- भरपर्दो, सर्वसुलभ र गुणस्तरीय दूरसञ्चार सेवामा आम उपभोक्ताको पहुँच पुर्याउन दूरसञ्चार क्षेत्र मुख्यतः मोबाइल सेवा प्रदान गर्ने सेवा प्रदायकहरू विच प्रयास प्रतिस्पर्धा हुने वातावरण तयार गर्नुपर्ने ।
- प्रविधिमा भएको विकास र त्यसबाट सिर्जित अवसरहरूलाई आम उपभोक्तासम्म पुर्याउन यस क्षेत्रको प्रभावकारी नियमनको लागि सम्बन्धित नीति, नियम र कानूनहरूलाई समय सान्दर्भिक बनाउनु पर्ने हुन्छ । दूरसञ्चार ऐन, २०५३ लगायतका विद्यमान कानूनहरूले विकसित दूरसञ्चार क्षेत्रको विकास र विस्तारलाई सम्बोधन गर्न कठिनाई भईरहेको हुँदा त्यस्ता कानूनहरूको सापेक्ष परिमार्जन गर्न ढिला भईरहेको अवस्था छ ।
- दूरसञ्चारको नेटवर्कलाई भरपर्दो र विश्वसनीय बनाउन नेटवर्क सुरक्षा सम्बन्धी कानूनको आवश्यकता बढ्दै गएको सन्दर्भमा नेटवर्कमा हुने सुरक्षा चुनौतीहरूलाई सम्बोधन गर्न आवश्यक कानून बनाउनुपर्ने अवस्था आएको छ ।
- मोबाइल सेवा प्रदायकहरूको आमदानीमा गिरावट आईरहेको अवस्थामा सेवा प्रदायकले नेटवर्कको विस्तार र प्रयोगमा भएको वृद्धिसंगै सेवाको गुणस्तर कायम गर्न पूर्वाधारमा थप लगानी आवश्यक देखिएको छ ।
- दूरसञ्चार सेवामा भएको विकासबाट सिर्जित अवसरलाई आम जनमानस सम्म पुऱ्याई गुणस्तरीय जीवन यापन गर्ने वातावरण तयार गर्न यस्ता सेवाको समुचित प्रयोगको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने देखिएको छ ।
- दूरसञ्चारसँग सम्बन्धित विद्यमान नीतिहरूले तोकेका लक्ष्यहरू हासिल गर्न पूर्वाधारहरू निर्माण गर्ने सन्दर्भमा सम्बन्धित निकायहरूबाट आवश्यक सहयोग एवं समन्वयको अभाव रहेको छ ।

- दोहोरो लगानी हटाई पूर्वाधार विकासमा हुने लगानी न्यूनीकरण गर्न पूर्वाधारको सहप्रयोगलाई प्रोत्साहन गर्न ढिला भईसकेको अवस्था रहेको छ ।
- नेपालको जनसंख्या, भौगोलिक आधार र विद्यमान दूरसञ्चारको बजारलाई मध्यनजर गर्दा इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूको संख्या अत्याधिक रहेको र वृद्धि रहेकोले Merger & Acquisition को माध्यमबाट दूरसञ्चार क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धाको वातावरण तयार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- यस क्षेत्रमा पूजीगत लगानी बढी भन्दा बढी गर्नु परिरहेको वर्तमान परिस्थितिलाई मध्यनजर गरी पूर्वाधार सहप्रयोग हुन नसक्नु र ग्राहक संख्या एवं भौगोलिक परिवेश अनुसार यथेष्ट फ्रिक्वेन्सी बितरण नहुनु लगायतको चुनौतीलाई तत्काल सम्बोधन गर्नु पर्ने अवस्था रहेको छ ।
- नेपालको दूरसञ्चार बजारको अवस्थालाई हृदयंगम गरी सेवा शुल्कलाई बैज्ञानिक तरिकाबाट नियमन गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ ।
- शहरी सौन्दर्यतालाई कायम गर्न नवीनतम प्रविधिको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरि अब्यवस्थित तारहरूलाई व्यवस्थापन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- विद्युतीय फोहोर व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था आवश्यक रहेको छ ।
- डिजिटल तथ्यांकको सुरक्षित भण्डारण तथा त्यसको सुरक्षित संचालनको लागि यस सम्बन्धी कानुनी संरचना निर्माण तथा संस्थागत प्रवर्धनको वातावरण निर्माण गर्नु पर्ने देखिन्छ ।
- दैविप्रकोपको समयमा समेत नियमित रूपमा सेवा संचालन हुने गरि दूरसञ्चार पूर्वाधार निर्माण गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- डिजिटल साक्षरता बढाई Digital Divide कम गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ ।

६.३ नेपालको दूरसञ्चार सेवाहरूसम्बन्धी सामान्य जानकारी

६.३.१ आधारभूत दूरसञ्चार सेवा

आधारभूत दूरसञ्चार सेवा भन्नाले PSTN प्रविधिमा आधारित टेलिफोन सेवा तथा वायरलेस इन लोकल लुप (Wireless in Local Loop-WLL) प्रविधिमा आधारित रहेर संचालन हुने सेवा बुझिन्छ । जस अन्तर्गत स्थानीय टेलिफोन सेवा, अन्तर्राष्ट्रिय ट्रंक टेलिफोन सेवा र लिज सर्किट सेवा पर्दछन् ।

६.३.२ मोबाइल टेलिफोन सेवा

मोबाइल टेलिफोन सेवा भन्नाले ताररहित प्रविधिबाट सञ्चालन हुने र प्रयोगकर्ता गतिसिल रहेको अवस्थामा समेत अविच्छिन्न रूपमा सेवा प्रदान गर्ने प्रविधिमा आधारित टेलिफोन सेवा हो । मोबाइल दूरसञ्चार सेवामा प्रवाह गर्नको लागि तारको सट्टा रेडियो तरङ्ग (Frequency) को प्रयोग गरीन्छ । मोबाइल टेलिफोन सेवाबाट Voice Communication बाहेक SMS, MMS, र Data सुविधाहरू समेत उपभोग गर्न सकिन्छ । यस अन्तर्गत हाल नेपालमा 2G/GSM, 3G/WCDMA, र 4G/LTE सेवा ब्यवसायिक रूपमा संचालनमा रहेका छन्।

६.३.३ दूरसञ्चारका अन्य अतिरिक्त सेवाहरू

दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा २३ (२) बमोजिम दूरसञ्चार सेवाको Voice Communication बाहेक अन्य दूरसञ्चार सेवा सञ्चालन गर्नको लागि अन्य अतिरिक्त सेवाहरू खुला गरिएका छन् ।

६.३.४ इन्टरनेट (इमेल सहित) सेवा

इन्टरनेट सेवा एउटा विश्वब्यापी नेटवर्क हो, जसबाट संसारको कुनै पनि स्थानमा रहेका Computing उपकरणहरूलाई एक आपसमा जोडी डाटाको आदान प्रदान गर्ने कार्य गर्न सकिन्छ । इ-मेल (E-Mail) अर्थात् इलेक्ट्रोनिक मेल भन्नाले कम्प्युटरको माध्यमबाट पठाइने संदेश पत्र हो । यस सेवामा टेलिफोन वा अन्य कुनै मध्यमबाट इन्टरनेट/ इ-मेल सेवा प्रदायकको सर्भर (Server) भएर संसारको जोसुकैलाई (जसले यो सेवा लिएको) कुनै पनि स्थानमा इ-मेल पठाउन सकिन्छ ।

६.३.५ जी. एम. पी. सी. एस.सेवा

Global Mobile Personal Communications System (GMPCS) मोबाइल कम्प्युनिकेशनसँग मेल खाने स्याटेलाईटमा आधारित प्रविधि हो । स्याटेलाईटको प्रयोग गरिने भएको कारणले गर्दा देशको जटिल भौगोलिक बनावटले यसका प्रयोगकर्ताहरूलाई कुनै बाधा पुऱ्याउंदैन र यो प्रविधि दैवी/प्राकृतिक प्रकोपको अवस्थामा समेत अविच्छिन्न दूरसञ्चार सेवा पुऱ्याउन महत्वपूर्ण हुन्छ ।

६.३.६ नेटवर्क सेवा

नेटवर्क सेवा भन्नाले विभिन्न संघ सस्थांहरू बीच डाटाको आदान प्रदान गर्न नेटवर्क स्थापना गर्ने एवं अन्तर्राष्ट्रिय ब्याण्डविथ सेवालार्ई नेपाल भित्र ल्याउने कार्यलाई बुझाउँछ ।

६.३.७ भिस्याट सेवा

भिस्याट सेवा भन्नाले स्याटलाईटको माध्यमबाट एक ठाउँमा रहेको उपकरण र अर्को ठाउँमा रहेको उपकरण बीच स्थापना हुने Communication लाई बुझाउँछ ।

६.३.८ 5G सेवा

5G सेवा भन्नाले Mobile प्रविधिमा भएको नविनतम विकासलाई जनाउँछ । जसले द्रुत गतिको मोबाईल इन्टरनेटको अलावा Massive Machine Type Communication र Ultra-Reliable and Low Latency Communication सेवाहरू उपलब्ध गराउँछ ।

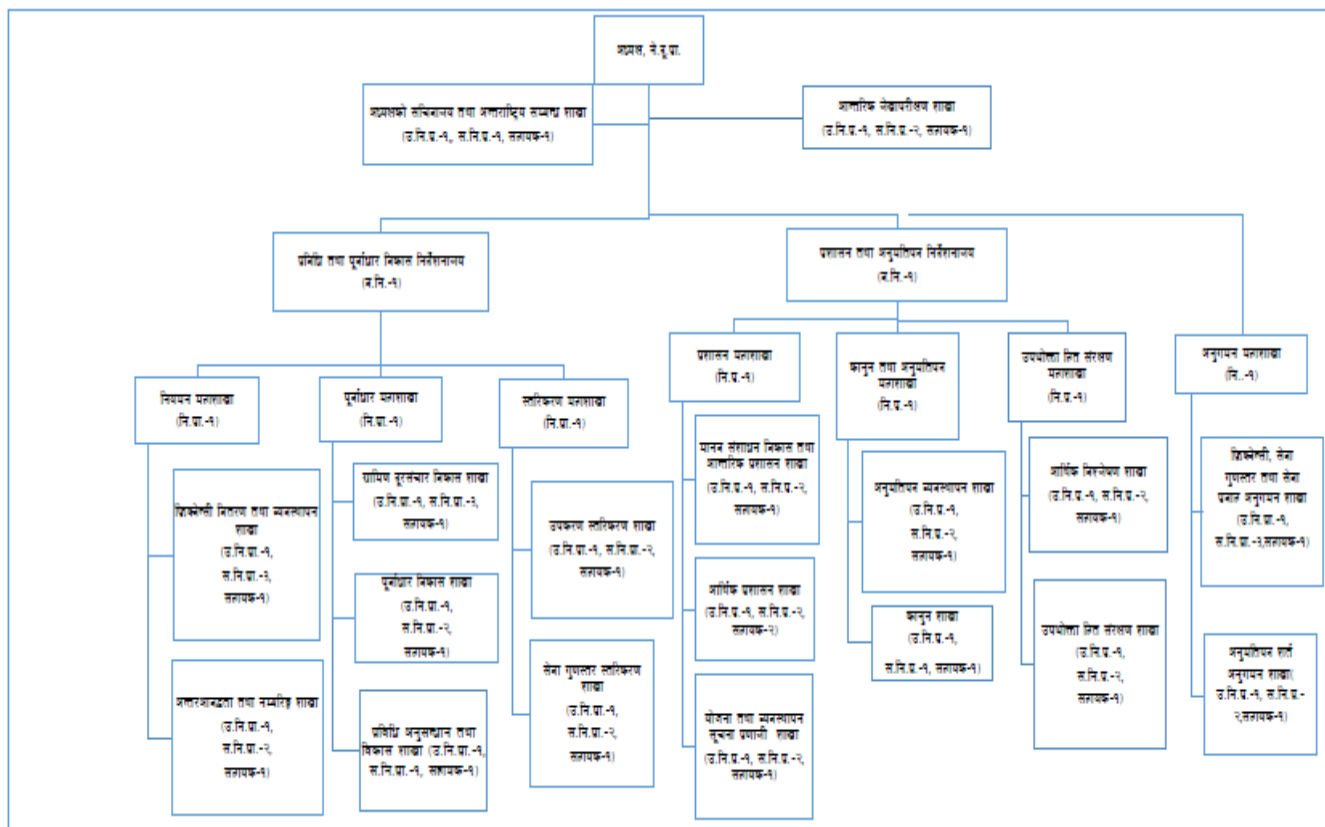
अनुसूचीहरू

अनुसूची-१ नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत सङ्गठन तालिका

सि.न	पद	प्राविधिक	प्रशासन	विविध	जम्मा	कैफियत
१	वरिष्ठ निर्देशक*	१	१	-	२	
२	निर्देशक	३	३	१	७	
३	उप-निर्देशक	८	१०	-	१८	
४	सहायक निर्देशक	१८	१८	-	३६	
५	सहायक	-	१९	-	१९	
६	सवारी चालक	-	१६	-	१६	करार
७	कार्यालय सहयोगी	-	१२	-	१२	करार
	जम्मा	३०	७९	१	११०	

नोट: *वरिष्ठ निर्देशक पदमा सेवा विभाजन गरिएको छैन ।

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको स्वीकृत सङ्गठन संरचना

अनुसूची-२ आ.व.२०७९/८० मा प्रदान गरिएका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

S.N.	Particular	Issuance Date (MM/DD/YY)	Valid Till (MM/DD/YY)
1.1	Internet (with E-Mail) Service		
1.	Nimble Network Pvt.Ltd. Bharatpur Metropolitan City-06, Chitwan.	04/22/2079	04/21/2084
1.2	Network Service Provider		
1	Loop Network Limited, Kathmandu Metropolitan City-14, Kathmandu.	04/04/2079	04/03/2084
1.3	VSAT User		
1	Eco Smart Technologies Pvt. Ltd., Budhanilkantha Municipality-05, Kathmandu.	06/13/2079	06/12/2084
2	Everest Link Pvt. Ltd., Namche Bazaar 3, SoluKhumbu.	07/28/2079	07/27/2084
3	Itel Network Pvt. Ltd., Kathmandu Metropolitan City-26, Samakhusi, Kathmandu.	09/01/2079	08/30/2084

अनुसूची-३ आ.व.२०७९/८० सम्म सञ्चालनमा रहेका अनुमतिपत्र सम्बन्धी विवरण

S.No	Name of the Services	Number of the licensee
1	Basic Telecommunications Service	1
2	Basic Telephone Service	1
3	GSM Cellular Mobile Service	2
4	Network Service Provider	23
5	VSAT Users	11
6	Internet (With E-mail) Service	128
7	GMPCS Service	2
8	Rural Telecom Service	1
9	International Trunk Telephone Service	1
10	VSAT Users (Rural Area)	79
11.	Rural Internet (With Email) Service	3
Total		252

अनुसूची-४ आ.व.२०७९/८० मा नवीकरण गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	Particular	Issuance Date (MM/DD/YYYY)	Valid Till (MM/DD/YYYY)
<u>Rular VSAT User</u>			
1	Nepal Investment Bank Limited., Sattala VDC-1, Daba Bazar, Dailekha	01/06/2075	01/05/2084
<u>Network service Providers</u>			
1	Vianet Communication Pvt.Ltd., Jawalakhel, Lalitpur.	06/23/2074	06/22/2084
2	Subisu Cable Net Limited, Baluwatar, Kathmandu.	12/22/2064	12/21/2084
<u>Internet/Email</u>			
1	Cosmic Net Pvt.Ltd., Kawasoti Municipality-02, Indra Chowk Nawalparasi.	06/30/2074	06/29/2079
2	Sustainable Networks Pvt.Ltd., lalitpur Metropolitan City-03, Pulchowk, lalitpur.	07/19/2064	07/18/2084
3	Ksireswor Network Pvt.Ltd., Khireshwornath Municipality-05, Dhanusha.	01/11/2074	01/10/2084
4	Unified Communication Pvt.Ltd., Damak Municipality -09, Jhapa.	02/31/2074	02/30/2084
5	Sinko IT Engineering Pvt.Ltd., New Babeshwor, Kathmandu.	07/14/2074	07/13/2084
6	Broadband Solutions Pvt.Ltd., Rapti Municipality- 05, Bhandara, Chitwan.	06/26/2074	06/25/2084
7.	Prime Network Pvt.Ltd., Bharatpur Metropolitan City-16, Vijayanagar, Chitwan.	05/29/2074	05/28/2084
8.	WiFi Tech Nepal Pvt.Ltd., Birgunj Metropolitan city- Parsa.	06/30/2074	06/29/2084

9.	City Net Pvt.Ltd., Kathmandu Metropolitan City-32, Koteshwor, Kathmandu.	05/29/2074	05/18/2084
10.	Interweb Network Pvt.Ltd., Pokhara Metropolitan City-09, Kaski.	08/23/2064	08/22/2084
11	Syangja Media Pvt. Ltd.,Galyang Municipality-3, Syangja.	10/03/2074	10/02/2084
12	Fibertel fiber Net Pvt.Ltd., LamkiChuwa Municipality-08, Motipur, Kailali.	11/02/2074	11/01/2084
13	Meta Link Pvt.Ltd., Gokarneshwor Municipality-5, Kathmandu.	10/07/2074	10/06/2084
<u>ITT</u>			
1	Ncell Axiata Limited	09/20/2064	09/19/2084
<u>GMPCS</u>			
1	Constellation Pvt.Ltd., Pulchowk, Lalitpur	12/19/2059	12/18/2084

अनुसूची-५ आ.व. २०७९/८० मा खरेज गरिएका अनुमतिपत्रहरूको विवरण

S.N	Particular	Date of Issue (MM/DD/YYYY)	Cancelled Date (MM/DD/YYYY)
NSP			
1	Nepal Infra & Communication Pvt. Ltd., Stell Tower Look Chowk, Jawalakhel, Lalitpur.	06/25/2074	06/24/2078
Internet With Email			
1	KCN Net Pvt. Ltd., Kathmandu Metropolitan City-6, Baudha, Kathmandu.	06/02/2074	01/15/2079
2	Manakamana Network Communication Pvt. Ltd., Manakamana VDC-3, Gorkha.	06/06/2074	06/05/2079
3	Mahakali Digital Network Pvt. Ltd., kamaladi, Kathmandu.	07/06/2074	07/05/2079
4	Surkhet Cable Net T. V. Pvt. Ltd., Birendranagar Municipality-4, Surkhet.	07/06/2074	07/05/2079
5	Prabhu Digital Pvt. Ltd., kamaladi, Kathmandu.	07/07/2074	07/06/2079
6	L.N.T. Infotech Pvt. Ltd., Pokhara Lekhnath Metropolitan-25, Pokhara.	07/12/2074	07/11/2079
7	Karnali Network Services Pvt. Ltd., Chandannath Municipality-8, Jumla.	10/21/2074	10/20/2079
Basic Telecommunications			
1.	Smart Telecom Pvt. Ltd., Kumaripati, Lalitpur.	03/17/2065	01/01/2080

अनुसूची-६ आ.व.२०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको फ्रिक्वेन्सी
दस्तुर (थप दस्तुर सहित) को विवरण

क्र.सं.	सेवा प्रदायक	फ्रिक्वेन्सी दस्तुर (रु.)
1	Nepal Doorsanchar Company Limited.	1,621,499,980.32
2	Ncell Axiata Limited, Kathmandu	1,880,902,500.00
3	Mercantile Communications Pvt. Ltd.	6,000.00
4	SITA BV	1,000.00
5	Butwal Power Company Limited	1,000.00
6	Bhote Koshi Power Company Limited	1,000.00
7	Nepal Investment Bank Limited	23,000.00
8	I4 Technology Pvt.ltd.	64,000.00
9	Constellation Pvt.Ltd	120,000.00
10	SSVC Radio Kathmandu Pvt. Ltd.	1,300.00
11	Eco Smart Pvt. Ltd.	1,000.00
12	Everest Link Pvt.Ltd	55,000.00
Total (RS.)		3,502,675,780.32

अनुसूची-७ सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Voice सेवाको स्वीकृत महसुल दरको विवरण

1. Nepal Doorsanchar Company Limited (NDCL)

Service	Tariff	
	From	To
NDCL	NDCL All Networks (Rs)/min	Ncell/Smart (Rs)/min
PSTN	1.00	1.10
Prepaid GSM/CDMA/C-phone	1.50	1.60
Postpaid GSM/CDMA/C-phone	1.00	1.00
NDCL(SMS) GSM/CDMA/Prepaid/Postpaid	1.00	1.10

2. Ncell Axiata Limited

Service			Tariff (Rs.)/min
From Ncell	To		
Postpaid	Ncell	Postpaid/Prepaid	1/1.20/1.50 (Depending upon different postpaid scheme)
	NDCL	PSTN	
		GSM Postpaid/prepaid	
		CDMA Postpaid/Prepaid	
SMART			
Prepaid	NDCL	PSTN	1.62
		GSM Postpaid/prepaid	
		CDMA Postpaid/Prepaid	
	Ncell	Postpaid/Prepaid	
	SMART		

3. SMART Telecom Pvt.ltd.

Service	Tariff (Rs.)/min
---------	------------------

From	To		
SMART	SMART		1.50
	NDCL	PSTN	1.50
		GSM Postpaid/prepaid	
		CDMA Postpaid/Prepaid	
Ncell	Postpaid/Prepaid		

4. सेवा प्रदायकको हाल कायम रहेको Data सेवाको स्वीकृत महसुल दरको विवरण

S.N.	Operater's Name	Tariff (Without Tax) (Rs.)	Remarks
1	Nepal Doorsanchar Company Limited	1.00	per MB
2	Ncell Axiata Limited	1.00	per MB
3	SMART Telecom Pvt.Ltd.	1.50	per MB

**अनुसूची-द आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणबाट प्रदान गरिएका Short Code Number हरूको
विवरण**

नम्बर/रेन्ज	सेवा	प्रयोग गर्ने संस्था/मार्फत
*501#	नमस्ते पे मोबाईल वित्तिय सेवाको एजेन्ट नेट्वर्कको लागि	Nepal Digital Payments Company Ltd./Nepal Telecom
१०९७	नागरिकको सहज पहुँचको लागि	सुदूरपश्चिम प्रदेश, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रीपरिषद्को कार्यालय, धनगढी
११४८	मधेशी समुदायको हितको संरक्षणको लागि	मधेशी आयोग, नेपाल
११०२	२०७९/०८/०४ गतेको प्रतिनिधि सभा सदस्य तथा प्रदेश सभा सदस्य निर्वाचन	श्री निर्वाचन आयोग, नेपाल
११७१	खानेपानी मन्त्रालयसँग सम्बन्धित गुनासो संकलनको लागि	खानेपानी मन्त्रालय, सिंहदरबार
११७२	जुबु+जोखिम दूर सिकाई कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्न	श्री शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय, सिंहदरबार, काठमाण्डौ
*१७२०२#,	VOLTE Service	Ncell Axiata Ltd.
३१०७०	Nepzone	Ncell Axiata Ltd.
३१०७१	Play Plus	Ncell Axiata Ltd.
३१०७२	Ramailo video	Ncell Axiata Ltd.
३१०७३	Net Tv	Ncell Axiata Ltd.
३१०७४	Loksewa	Ncell Axiata Ltd.
३१०७५	Quickheal	Ncell Axiata Ltd.
३१०७६	Astro Plus	Ncell Axiata Ltd.
३१०७७	Business Alert	Ncell Axiata Ltd.
३१०७८	Bittiya Alert	Ncell Axiata Ltd.
३१०७९	Jibansaili	Ncell Axiata Ltd.
३१०८०	Sms Alert Entnews and Sms Alert Quote	Ncell Axiata Ltd.
३१०८१	Sms Plus Bollyent and Sms plus wellbeing	Ncell Axiata Ltd.
३१०८२	Startalk	Ncell Axiata Ltd.
३१०८३	Magic Voice Service	Ncell Axiata Ltd.
३१०८४	Expressify	Ncell Axiata Ltd.
३१०७२	Ramailo Game	Ncell Axiata Ltd.
३१०७२	Ramailo plus Game	Ncell Axiata Ltd.

३१०८८	Mero lagani	Ncell Axiata Ltd.
३१०८९	Health Plus	Ncell Axiata Ltd.
३१०९१	Top Doctor Online	Ncell Axiata Ltd.
३१०९१	Hello Chat	Ncell Axiata Ltd.
३१०९२	Guffgaff	Ncell Axiata Ltd.
३१०९३	Kurakani	Ncell Axiata Ltd.
३१०९४	Friendz Chat	Ncell Axiata Ltd.
३१०९५	jobshop	Ncell Axiata Ltd.
३१०९६	Talk2 expert	Ncell Axiata Ltd.
३१०९७	Krishi Guru	Ncell Axiata Ltd.
३१०९८	Shiksha sewa	Ncell Axiata Ltd.
३१०९९	Smart Gyan is a fun and informativr Quiz game	Ncell Axiata Ltd.
३११००	Gyanshala	Ncell Axiata Ltd.
३११०१	Geetsansar	Ncell Axiata Ltd.
३११०२	Radio sewa	Ncell Axiata Ltd.
३११०३	Hungama Music	Ncell Axiata Ltd.
३११०४	Music more	Ncell Axiata Ltd.
१७२११	PRBT	Ncell Axiata Ltd.
३११०५	Service Delivery platform	Ncell Axiata Ltd.
३१०६९	Marketing compaign	Ncell Axiata Ltd.
३११०६	Astro Meter	Ncell Axiata Ltd.
३११०७	Daami Music	Ncell Axiata Ltd.
३११०८	Auiz Giri Plus	Supernova
३११०९	Mero School	Asterisk Technology Pvt. Ltd
३१११०	Music Station	Ncell Axiata Ltd.
३११११	FIFA World Cup, 2022	Ncell Axiata Ltd.
३१०७०	मोबाईल बैकिङ्ग सेवा संचालन गर्न	Nepal Telecom
३४०१०	Pull SMS सेवाका लागि (SMS Short Code	यातायात विभाग
३१११२	SMS Guru	Ncell Axiata Ltd.
३१११३	SMS Buzz	Ncell Axiata Ltd.
३१११४	Bollywood IVR	Ncell Axiata Ltd.
३१११५	Damaru Games	Ncell Axiata Ltd.

३१११६	Surakshit Yatra	Ncell Axiata Ltd.
१७२११	3G To 4G Conversion सेवा संचालन गर्नको लागि	Ncell Axiata Ltd.

अनुसूची-९ प्राधिकरणबाट आ.व. २०७९/८० मा Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण

१. Type Approval सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	उपकरणको प्रकार	Type Approval प्रदान गरिएका उपकरणहरू सम्बन्धी विवरण	
		Permanent	Provisional
१	GSM Handset	२२३	२४३
२	GSM Device	१३	४०
३	Tablet	२५	२५
४	Short Range Device	१६७	२१३
जम्मा		४२८	५२१

२. प्राधिकरणमा आ.व. २०७९/८० मा IMEI Number सम्बन्धी विवरण

क्र.सं	IMEI Number दर्तासम्बन्धी विवरण	संख्या
१	Online (Importer)	१,२४,९३,८२०
२	Online (Individual)	५२,०४३
जम्मा		१२५,४५,८६३

अनुसूची-१० आ.व.२०७९/८० मा प्राधिकरणबाट भएका विदेशी मुद्रा सिफारिससम्बन्धी विवरण

S.No.	Name of Service Provider	Total Amount In NRs	Percentage
1	NDCL, Bhadrakali, Kathmandu	331,167,348	7.00
2	Ncell Axiata limited, Kathmandu	577,360,726	12.20
3	Mercantile Communication Pvt. Ltd., Durbar Marg, Kathmandu	10,496,000	0.22
4	Constellation Pvt. Ltd. Pulchowk, Lalitpur	15,328,532	0.32
5	Subisu Cable Net Pvt. Ltd., Baluwatar, Kathmandu	505,133,918	10.68
6	World Link Communication limited, Jawalakhel,	1,897,027,500	40.09
7	Classic Tech Pvt. Ltd., New Baneshwor, Kathmandu	276,911,760	5.85
8	Vianet Communications Pvt. Ltd., Jawalakhel,	658,755,049	13.92
9	Nepal Digital Service Pvt.Ltd. Tokha, Kathmandu.	390,499,200	8.25
10	Dish Media Network Limited. Bhaisepati, Lalitpur.	68,770,871	1.45
	Total	4,731,450,904	100.00

अनुसूची-११ गुनासो तथा सोको सुनुवाइको विवरण
आ.ब. २०७९/८० मा प्राप्त गुनासो विवरण (गुनासोको प्रकृतिको आधारमा)

सि.नं	गुनासोको प्रकार	गुनासो संख्या	प्रतिशत	कैफियत
१	इन्टरनेट सेवा सम्बन्धि समस्या			
	इन्टरनेट नचलेको	३९	१३.९३	
	इन्टरनेट स्पीड घट्बढ/इन्टरनेट सुस्त/ प्याकेज/व्याण्डविथ	६३	२२.५०	
	मर्मत समस्या	२४	८.५७	
	बिलिंग सम्बन्धमा	३६	१२.८६	
	टोल फ्री नम्बर सम्बन्धमा	३	१.०७	
	क्षतिपूर्ति सम्बन्धमा	३	१.०७	
	राउटर तथा अन्य	५५	१९.६४	
	इन्टरनेट सेवा सम्बन्धि गुनासोको जम्मा	२२३	७९.६४	
२	Voice सम्बन्धि गुनासोको जम्मा			
	बिलिंग/ ब्यालेन्स समस्या	४	१.४३	
	सिम कार्ड	४	१.४३	
	नेटवर्क समस्या	२०	७.१४	
	डाटा प्याकेज समस्या	६	२.१४	
	ल्याण्डलाइन समस्या	३	१.०७	
	मर्मत समस्या	२	०.७१	
	अन्य	१८	६.४३	
	Voice सम्बन्धी गुनासोको जम्मा	५७	२०.३६	
	कुल जम्मा	२८०	१००.००	

आ.ब. २०७९/८० मा प्राप्त गुनासो विवरण (सेवा प्रदायकको आधारमा)

सि.नं	सेवा प्रदायकको नाम	गुनासो संख्या	प्रतिशत
1	नेपाल दूरसञ्चार कम्पनी लिमिटेड	४५	१६.०७
2	एनसेल आजियाटा लिमिटेड	२०	७.१४
3	वोर्डलिङ्क कम्युनिकेशन्स लिमिटेड	४४	१५.७१
4	भायनेट कम्युनिकेशन्स प्रा.लि	३७	१३.२१
5	क्लासिक टेक प्रा.लि.	६२	२२.१४
6	सुबिसु केवल नेट प्रा.लि.	१३	४.६४
7	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	९	३.२१
8	डिस मिडिया नेटवर्क लिमिटेड	१७	६.०७
9	ब्रोडलिनक कम्युनिकेशन एण्ड नेटवर्क प्रा.लि.	३	१.०७
10	म्याक्स नेट सोलुसन्स प्रा.लि.	१	०.३६
11	वेबसर्फर नेपाल कम्युनिकेशन सिस्टम प्रा.लि.	३	१.०७
12	विग मर्स्याड्डी नेट प्रा.लि.	१	०.३६
13	टेकमाइण्डस् नेटवर्क प्रा.लि.	४	१.४३
14	एरोनेट प्रा.लि.	२	०.७१
15	प्राइम नेटवर्क प्रा.लि.	१	०.३६
16	सी जी कम्युनिकेशन लि.	१३	४.६४
17	फ्रस्ट लिंक कम्युनिकेशन प्रा.लि.	१	०.३६
18	ब्रोडलिनक नेपाल प्रा.लि.	१	०.३६
19	वाइफाई नेपाल प्रा.लि.	१	०.३६
20	नेष्ट गिगर्स प्रा.लि	१	०.३६
21	पाथिभरा नेटवर्क प्रा.लि.	१	०.३६
जम्मा		२८०	१००.००

अनुसूची-१२ प्राधिकरणको विरुद्ध अदालतमा परेका मुद्दाहरूको विवरण

सि.नं.	मुद्दा नं.	निवेदक	मुद्दाको मुख्य विषय	हालको अवस्था
१	०७५-wo-०५६० दर्ता मिति: २०७५/९/८	सिजी कम्प्युनिकेसन लि.	प्राधिकरणको मिति २०७५/९/४ मा प्रकाशित Invitation for application on Auction of Residual Spectrum in 900/1800/2100 MHz सम्बन्धी बदर गरी फ्रिक्वन्सी नीति बमोजिम निवेदकलाई अन्य सेवाप्रदायक सरह फ्रिक्वन्सी उपलब्ध गराउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२	०७६-wo-०५२४ दर्ता मिति: २०७६/९/२९	सिजी कम्प्युनिकेसन लि.	प्राधिकरणबाट २०७६/०८/१९ मा प्रकाशित Invitation for Application on Auction of Residual Spectrum in 900/1800/2100 MHz Bands सम्बन्धी उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७४/२/१५ को निर्णय बमोजिम एकीकृत आधारभूत टेलिफोन सेवाको अनुमति प्रदान गरी फ्रिक्वन्सी नीतिबमोजिम अन्य सेवाप्रदायक सरह फ्रिक्वन्सी उपलब्ध गराउन परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३	०७५-wo-०७०५ ०७५-wo-०७०६ दर्ता मिति: २०७५/१०/१५	अधिवक्ता सुवास लामिछाने र अधिवक्ता डिल्ली प्रसाद न्यौपाने	प्राधिकरणबाट २०७५/०९/०४ र २०७५/१०/९ मा प्रकाशन गरेको ९००/१८००/२१०० मेगाहर्ज व्याण्डको फ्रिक्वन्सी बढाबढ सम्बन्धी उत्प्रेषणको आदेशले खारेज गरी प्रचलित कानून बमोजिम फ्रिक्वन्सी बाँडफाँड गर्नु भनी उत्प्रेषण परमादेश जारी गरी पाऊँ भनि सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
४	०७५-wo-११२५ दर्ता मिति: २०७६/१/२७	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेड तथा टेलीइन्फ्रा नेपाल लिमिटेड समेतको अ.प्रा.एस.पि.पचौरी	यूनाईटेड टेलिकम लिमिटेडले मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तर्गत गण्डकी र लुम्बिनी प्रदेशमा Optical Fiber Backbone निर्माण गर्न प्राधिकरणसंग सम्झौता गरेकोमा सम्झौता बमोजिमको कार्य समयमा सम्पन्न गर्ने आधार नदेखिएकोले प्राधिकरणबाट सम्झौता खारेज गर्ने निर्णय भएमा सो निर्णयका विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	अन्तरिम आदेश जारी भएको र विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
५	०७५-wo-१०४७ दर्ता मिति: २०७६/१/३० ०७५-wo-११२२	प्रविण सुवेदी दक्ष बहादुर क्षेत्री	Player's Unknown Battle Grounds (PUBG) गेमलाई मात्र प्रतिबन्ध लगाउने सम्बन्धमा भएको प्राधिकरणको निर्णय, कामकारवाहीहरू समेत बदर गरी पाउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	अन्तरिम आदेश जारी भएको र विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

	दर्ता मिति: २०७६/१/२ ७			रहेको ।
६	०७६-wo-०३१४ दर्ता मिति: २०७६/७/१	स्मार्ट टेलिकम प्रा. लि.	मध्यपहाडी लोकमार्ग अन्तर्गत सुदूरपश्चिम र कर्णाली प्रदेशमा Optical Fiber Network निर्माण गर्नका लागि भएको सम्झौता बमोजिमको प्रगति नभएकाले प्राधिकरणबाट उक्त सम्झौता खारेज गर्ने निर्णयका विरुद्ध सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
७	०७६-wo-०१७९ दर्ता मिति: २०७६/५/१ १	बरिष्ठ अधिवक्ता नारायण झा	प्राधिकरणबाट Mobile Device Management System (MDMS) खरिद सम्बन्धी भएको ठेक्काको सम्झौता, सो सम्झौता सम्बन्धमा भए गरेका सम्पूर्ण काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
८	०७५-wo-१४०२ दर्ता मिति: २०७६/३/३ ०	युनाईटेड टेलिकम लिमिटेड ।	प्राधिकरणबाट युनाईटेड टेलिकम लिमिटेडलाई प्राधिकरण तथा नेपाल सरकारलाई बाँकि बक्यौता रकम बुझाउन भनि गरिएको पत्राचार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	अन्तरिम आदेश जारी भई विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
९	०७६-wo-०९९१ दर्ता मिति: २०७७/२/३ ०	अधिवक्ता आलोक पोखरेल समेत	ग्रामिण दूरसञ्चार विकास कोषको रकम परिचालन गरी कुनै विभेद विना सम्पूर्ण स्थानीय निकायहरू स्वास्थ्य संस्थाहरू तथा सामुदायिक विद्यालयमाहरूमा Broadband इन्टरनेट सेवा पुर्‍याउन परमादेशको आदेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१०	०७६-wo-०५०६ दर्ता मिति: २०७६/८/२ ३	वर्ल्डलिंक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणबाट मिति २०७६/०२/२४ को निर्णय अनुसार निवेदकले ग्राहकहरूबाट Installation Charge तथा Relocation, Rental Charge (Dark Core Lease, ONU Rental, Fiber Lease) वापत लिएको रकमलाई समेत वार्षिक कूल आम्दानीमा गणना गरी रोयल्टी तथा ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष रकम बुझाउन गरिएको पत्राचार सम्बन्धी निर्णय उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउँ भनि सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

११	०७६-wo-१०३१ दर्ता मिति:२०७७/३/७	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन लि.	महालेखापरिक्षकको ५६ औं प्रतिवेदनमा उल्लेखित आ.व.२०७३/०७४ को वित्तीय विवरणमा ग्राहकसंग असुल गरेको मर्मत चार्ज (Support Charge, Annual Maintenance Charge, Technical Charge etc.) शिर्षकमा नियमानुसार रोयल्टी र RTDF रकम भुक्तानी गर्न प्राधिकरणबाट भएको पत्राचार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	आन्तरिम आदेश जारी भएको । र विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१२	०७६-wo-१०३२ दर्ता मिति: २०७७/३/७	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणको मिति २०७६/१०/२८ को पत्रद्वारा आ.व. २०७५/०७६ को वित्तीय विवरण अनुसार रोयल्टी तथा RTDF रकम बुझाउन गरिएको पत्राचार उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	आन्तरिम आदेश जारी भएको र विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१३	०७६-wo-१०८९ दर्ता मिति:२०७७/३/२ ४	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट मिति २०७६/११/०२ मा प्रकाशित RFA No.01/NTA/2076/77 को बोलपत्र एवं तत्सम्बन्धमा भएको निर्णय सम्बन्धी सम्पूर्ण कामकारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदक कम्पनीको बोलपत्रलाई समेत समावेश गरी कानून बमोजिम मूल्यांकन लगायतका कार्य गर्न गराउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१४	०७६-wo-१०९० दर्ता मिति: २०७७/३/२४	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन लि.	दूरसञ्चार प्राधिकरणबाट मिति २०७६/११/०१ मा प्रकाशित IFA No.03/NTA/2076/77 को बोलपत्र सूचनामा रिट निवेदकबाट पेश भएको बोलपत्र निवेदन मूल्यांकन नगर्ने गरी भएको निर्णय उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदक कम्पनीलाई बोलपत्रमा सहभागी हुन योग्य गराई मूल्यांकन कार्य गर्नु गराउनु भनी परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१५	०७६-wo-१०९१ दर्ता मिति: २०७७/३/२४	वर्ल्डलिनिक कम्युनिकेशन लि.	प्राधिकरणबाट मिति २०७६/१०/१७ मा प्रकाशित RFA No.02/NTA/2076/77 को बोलपत्र सूचनामा रिट निवेदकको बोलपत्र निवेदन मूल्यांकन नगर्ने गरी भएको कार्य एवं सुबिसु केवल नेट प्रा.लि. लाई ठेक्का प्रदान गर्ने गरी भएको मूल्यांकन, निर्णय तत्सम्बन्धमा भएको कामकारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी निवेदक कम्पनीलाई बोलपत्रमा सहभागी हुन योग्य	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

			गराई मूल्यांकन कार्य गर्नु गराउन भनी परमादेशको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	
१६	०७६-wo-१०३४ दर्ता मिति:२०७७/३/७	बरिष्ठ अधिवक्ता नारायण झा	देशभरका सामुदायिक विद्यालयहरूमा आईटी ल्याब स्थापना गर्नका लागि OBCI/MAX/NEPA(JV) कम्पनीलाई दिईएको ठेक्का सम्झौता उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका वर्गका नागरिकका छोराछोरी अध्ययनरत सामुदायिक विद्यालयहरूमा आईटी ल्याब स्थापना तथा संचालन गर्न गराउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१७	०७७-wo-०२५४ दर्ता मिति:२०७७/६/२ ५	अधिवक्ता विष्णुप्रसाद घिमिरे	काठमाडौं जिल्ला अदालतको मिति २०७४/०३/१५ को Call Detail तथा Operational data सम्बन्धी निर्णय र तत्सम्बन्धी भए गरेका अन्य काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गर्न माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१८	०७५-wo-०४२२ दर्ता मिति:२०७५/७/१ ४	एनसेल आजियाटा लि.	महालेखा परिक्षकको प्रतिवेदनबाट कायम भएको बेरुजु दाखिला नभएसम्म विदेशी मुद्रा सिफारिश लगायत अन्य सुविधा उपलब्ध नगराउने सम्बन्धी भए गरेका सम्पूर्ण काम कारवाहीहरू बदरको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
१९	०७७-wo-०७०७ दर्ता मिति:२०७७/१०/ २३	एनसेल आजियाटा लि.	मिति २०७७/०९/२९ का दिन अन्तरिम आदेश भएको र सोहि मिति २०७७/०९/२९ मा ठुला करदाता कार्यालयबाट अन्तिम संशोधित कर निर्धारणको र सो संग सम्बन्धित सबै निर्णय तथा कामकारवाहीहरू बदरको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२०	०७७-wo-०५१९ दर्ता मिति:२०७७/९/६	अधिवक्ता विश्वेश्वर प्रसाद गौतम	Android तथा ISO मोवाइलमा र Android IPTV Box मा Application/OTT को मध्यमबाट विज्ञापन सहितका सामाग्री प्रसारण हुनबाट तत्काल रोक्नका लागि परमादेशको आदेश माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

२१	०७७-wo-०५५६ दर्ता मिति:२०७७/९/१ ३	मनोज गुरुङ	Android तथा ISO मोबाइलमा र Android IPTV Box मा Application/You Tube/Internet Browser /OTT को मध्यमबाट विज्ञापन सहितका सामग्री प्रसारण हुनबाट रोक्नका लागि प्राधिकरणको तर्फबाट इन्टरनेट सेवा प्रदायकहरूलाई आवश्यक आदेश जारी गर्न परमादेशको आदेश माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२२	०७७-wo-०३९९ दर्ता मिति:२०७८/६/१ १	इन्टरनेट सेवा प्रदायक संघ नेपाल समेत	नेपाल विद्युत प्राधिकरणले एकतर्फी ढंगले पोलको भाडा आफुखुसी वृद्धि गरी दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूबाट नेपाल विद्युत प्राधिकरणको विद्युतीय संरचनाहरूमा जडान भएका अप्टिकल फाइबर तथा अन्य उपकरणहरू जुनसुकै बेला हटाउन सकिने भन्ने निर्णय लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणको आदेशले बदर गरी पाउन भन्ने माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२३	०७८-wo-०७४८ दर्ता मिति:२०७८/९/२ ७	एनसेल आजियाटा लि.	कम्पनीले उपभोग गरिरहेको २१०० MHz अन्तर्गतको २x१० MHz व्याण्डविथ फ्रिक्वेन्सीको लागि आ.व. २०६४/६५ देखि आ.व. २०७८/७९ सम्म प्रतिवर्ष प्रति मेगहर्ज १ करोड ५० लाखका दरले हुन आउने फ्रिक्वेन्सी दस्तुर बुझाउन प्राधिकरणबाट विभिन्न मितिमा गरिएको पत्राचार खारेजको माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२४	०७८-wo-११८२ दर्ता मिति:२०७८/१२/२८	अधिवक्ता कमलेश दिवेदी	आर्थिक ऐन, २०७६ को दफा १४(१) मा टेलिफोन जडान गर्ने ग्राहकबाट टेलिफोन स्वामित्व वापत लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था, टेलिफोन स्वामित्व परिवर्तन भएको अवस्थामा टेलिफोनको स्वामित्व प्राप्त गर्ने व्यक्तिबाट समेत शुल्क असुल उपर गरिने व्यवस्थाका साथै सिम कार्ड खरिदमा लाग्ने स्वामित्व शुल्क र मोबाइल फोनको रिचार्ज गर्दा अतिरिक्त २% रकम कट्टा गर्ने साथै Prepaid Mobile Phone को रिचार्ज गर्दा लाग्ने अतिरिक्त २% रकम कट्टा नगर्न नगराउन सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर गरेको ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२५	०७९-wo-०२६२ दर्ता मिति:०७९/५/२९	नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा. लि.	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णय बमोजिम नेपाल स्याटेलाइट टेलिकम प्रा.ली. को अनुमतिपत्र खारेज गर्ने गरी भएको निर्णय कार्यान्वयन नगर्न नगराउन उत्प्रेषण, परमादेशको आदेशको माग गरी रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

२६	०७९-wo-०३२३ दर्ता मिति:२०७९/६/७	जगतबहादुर रावल	नेपालमा कानूनी व्यक्ति/संस्थाका रूपमा दर्ता नगरी, कुनै पनि निकायको स्वीकृति नलिई, भाडा निर्धारण नगरी, कानून विपरित हुनेगरी नेपालमा व्यवसायिक रूपमा संचालनमा रहेको InDriver एप तत्काल बन्द गर्न माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२७	०७९-wo-०६५२ दर्ता मिति:२०७९/९/१ १	अ. सपना भण्डारी	दूरसञ्चार सेवा प्रदायकहरूले एक वर्षसम्म प्रयोगमा नआएका सिमकार्डलाई पूनः बिक्री वितरण नगर्नु नगराउनु भनि परमादेशको आदेश जारी गरी पाउन माग गरी सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२८	०७९-wo-०८५३ दर्ता मिति:२०७९/१०/ २७	युनाईटेड टेलिकम लिमिटेड ।	रिट निवेदन ०७५-Wo-१४०२ मा जारी भएको अन्तरिम आदेश यथावत कायम रहेसम्म नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणले पूनः बक्यौता रकम तिर्न आउनु भनी जारी गरेको मिति २०७९/१०/१६ को र सोसंग सम्बन्धित निर्णयहरू लगायतका यावत काम कारवाहीहरू उत्प्रेरणको आदेशले बदर गरी पुँजी तथा क्षमता वृद्धि नभएसम्म र श्री सर्वोच्च अदालतमा विचाराधीन ०७५-Wo-१४०२ मुद्दाको अन्तिम टुङ्गो नलागेसम्म बक्यौता माग्ने विषयमा कुनै निर्णय काम कारवाही नगर्नु नगराउनु भनी प्रतिषेध लगायत परमादेशको आदेश समेत जारी पाउँ भनि सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
२९	०७९-CI-११६८ दर्ता मिति:२०८०/२/२ ८	विनोद चन्द्र श्रेष्ठ समेत	उच्च अदालतबाट मिति २०७९/०९/२९ मा रिट निवेदन (रिट नं. ००७८-wo-०५५९) खारेज हुने फैसला भएको र उक्त फैसलामा चित्त नबुझाई सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा दोहोर्याइ हेरी पाँउन निवेदन दिएकोमा मिति २०८०/०२/०५ को आदेशबाट मुद्दा दोहोर्याइ हेर्ने अनुमति प्राप्त भएको ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।
३०	०७९-wo-१४३७ दर्ता मिति:२०८०/०३/ ०८	सिविसु केवल नेट लि.	मध्यस्थ न्यायधिकरणले मिति २०७८।०५।१७ मा गरेको निर्णय बदर गरिदिएको उच्च अदालतबाट भएको फैसला बदर गरी मध्यस्थको निर्णय सदर गरी पाउन माग माग सहित सर्वोच्च अदालतमा रिट दायर ।	विचाराधीन अवस्थामा रहेको ।

३१	०७९-wo-०९८९ दर्ता मिति:२०७९/११/ २	इन्टरनेट सेवा प्रदायक संघ नेपाल समेत	नेपाल विद्युत प्राधिकरणले २०७५ साल असारमा एकतर्फी ढंगले १४०० प्रतिशतसम्म पोलको भाडा आफुखुसी वृद्धि गरी मिति २०७९/०८/०६ मा प्रकाशित लगायतका काम कारवाही उत्प्रेषणसमेतको आदेशले बदर गरी पाउँ भनि उच्च अदालतपाटनमा रिट निवेदन दायर ।	अन्तरिम आदेश जारी भइ अदालतमा विचाराधिन अवस्थामा रहेको ।
----	--	--	---	---

नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणसंग सम्बन्धित आ.व.२०७९/८० मा फैसला भएका मुद्दाहरू

सि.नं.	मुद्दा नं.	निवेदक	मुद्दाको मुख्य विषय	फैसला/आदेश
१	०७५-wo-००२१	हेम कुमार श्रेष्ठ	नेपाल सरकारको मिति २०७५/०३/२२ को निर्णय कार्यान्वयन नगर्न नगराउन सर्वोच्च अदालतमा रिट निवेदन ।	रिट निवेदकले रिट निवेदन फिर्ता लिएको ।
२	०७९-WH-०१७६	प्रशान्त शाह	काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट SMS Bypass मुद्दामा कसुरदार ठहर भई कैद सजाँय भुक्तान गरी विगो र जरिवानाको हकमा दूरसञ्चार ऐन, २०५३ को दफा ४७(३) बमोजिम विगो र जरिवाना बुझाउन निर्णय भएको र सो नबुझाएसम्म थुनामा राख्ने निर्णय उपर सर्वोच्च अदालतमा बन्दीप्रत्यक्षिकरणको रिट निवेदन दायर ।	रिट खारेज भएको ।
३	०७९-wo-०११०	टेकमाइण्डस नेटवर्क प्रा.लि	प्राधिकरणबाट संचालित ब्रोडव्याड सेवा विस्तार गर्ने परियोजनामा Overhead Cost वापतको रकम भुक्तानी नगर्ने प्राधिकरणको निर्णय कार्यान्वयन नगर्नु नगराउनु भनी उच्च अदालतमा रिट दायर।	रिट खारेज भएको ।
४	०७९-wo-०४२१	अम्बर स्थापित समेत	पदपूर्ति समितिको मिति २०७९/०३/३० को बहुवा हुने पदहरूमा सम्भाव्य उम्मेदवार हुन सक्ने अवस्था नरहेको निर्णय र सो निर्णयलाई सदर गर्ने प्राधिकरणको मिति २०७९/०५/२७ गतेको निर्णय बदर माग गरी उच्च अदालतमा रिट निवेदन दायर ।	रिट जारी भएको ।
५	०७९-wo-१३६५ ०७९-wo-१३८६	स्मार्ट टेलिकम प्रा.लि.	स्मार्ट टेलिकमबाट अनुमतिपत्रको अवधी भित्र नवीकरणको लागि निवेदन नदिएकोले निजले प्राप्त गरेको अनुमतिपत्र स्वतः खारेज भएको प्राधिकरणको निर्णय खारेज गर्न गराउन उच्च अदालतमा रिट दायर ।	रिट खारेज भएको ।
६	०७८-FJ-००३२	नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण	प्राधिकरण र सुविसु केवल नेट लि. बीच सम्पन्न सम्झौताको Package A र Package B को सम्बन्धमा सम्झौता कार्यान्वयनबाट उत्पन्न विवादको मध्यस्थताद्वारा भएको निर्णय बदरका लागि उच्च अदालतमा निवेदन गरिएको ।	मध्यस्थको निर्णय बदर भइ पूनः मध्यस्थ नियुक्त गरी हेर्न आदेश भएको ।

अनुसूची-१३ आ.व. २०७९/८० मा प्राधिकरणका पदाधिकारी/कर्मचारीहरू अन्तराष्ट्रियस्तरको तालिम, सेमिनार, गोष्ठी तथा Workshop मा सहभागी सम्बन्धी विवरण

क्र. सं.	बिषय	सहभागी पदाधिकारी/कर्मचारी	मिति	कैफियत
1	SATRC Working Group on Spectrum	Ms. Roja Kiran Basukala , Deputy Director	21-23 June, 2022	New Delhi, India
		Mr. Hiranya Prasad Bastakoti, Deputy Director		
		Dr. Pradip Paudyal, Deputy Director		
		Mr. Dinesh Mainali , Deputy Director		
2	ITU Plenipotentiary Conferences (PP-22)	Mr. Purushottam Khanal, Chairman	26 Sep-14 Oct, 2022	Romania, Bucharast
		Mr. Hem Kumar Shrestha, Board Member		
		Mr. Ram Mani Duwadi, Board Member		
		Mr. Gokarn P. Sitaula, Board Member		
		Mr. Rabindra Jha, Member		
		Mr. Arjun Ghimire, Director		
		Mr. Deepesh Acharya, Director		
		Mr. Min Prasad Aryal, Director		
		Mr. Ambar Sthapit, Director		
		Mr. Bijay Kumar Ray, Director		
		Mr. Santosh Poudel, Director		
3	The 23rd Meeting of South Asian Telecommunication Regulators' Council (SATRC-23)	Mr. Purushottam Khanal, Chairman	14-16 November , 2022	Teharan, Iran
		Mr. Suresh Basnet, Deputy Director		
		Mr. Sundar Pyakurel, Deputy Director		
		Mr. Sandip Adhikari, Deputy Director		
		Dr. Pradip Paudyal, Deputy Director		
		Mr. Jhalak B. Thapa, Deputy Director		
4	MDMS International Training	Mr. Achyuta Nanda Mishra, Deputy Director	4-17 December , 2022	Bangkok, Thailand
		Mr. Dinesh Mainali, Deputy Director		
		Mr. Santosh Raj Timilsena, Assistant Director		
		Mr. Radhe Shyam Yogal, Assistant Director		
		Mr. Surendra Khatri, Assistant Director		
		Mr. Krishna Bahadur Karki, Assistant Director		
5	SATRC Workshop on Spectrum	Mrs. Roja Kiran Basukala, Deputy Director	31 Jan-2Feb, 2023	New Delhi, India
		Mr. Hiranya Prasad Bastakoti, Deputy Director		
		Dr. Pradip Paudyal, Deputy Director		
		Mr. Shankar Prasad Sharma, Assistant Director		
6	5th Meeting of the APT Conference Preparatory Group for WRC-23	Mr. Pabitra Mani Dahal, Assistant Director	20-25 February, 2023	Bushman, South Korea
		Mrs. Ranjeeta Paudel, Assistant Director		

7	ITU Area Office & Innovatiuon Centre (ITU AOIC)	Mr. Purushottam Khanal, Chairman	22 March, 2023	New Delhi, India
8	APT Standardization Forum Meeting & 1st Meeting of the APT Preparatory Group for WTSA-24 (APT WTSA24-1)	Mr. Min Prasad Aryal, Director	17-21 April, 2023	Bangkok, Thailand
		Mr. Bibeknath Mahaseth, Assistant Director		
		Miss. Sabina Pun, Assistant Director		
9	SATRC Workshop on Policy, Regulation and Services	Mrs. Anjana Devkota, Deputy Director	8-10 May, 2023	Islamabad, Pakistan
		Mr. Binod Chandra Shrestha, Deputy Director		
		Mrs. Sunita Pandey, Assistant Director		
		Mr. Raju Rijal, Assistant Director		
		Mr. Hasta Bahadur Shahi, Assistant Director		
10	SATRC Workshop on Policy, Regulation and Services	Mr. Rewoti Ram Pantha, Deputy Director	4-6 July, 2023	Male, Maldives
		Mr. Sundar Pyakurel, Deputy Director		

अनुसूची-१४ आ.व २०७९/८० को बासलात (अपरिष्कृत)

Alias	Particular	This Year	Prev Year
A01	ASSETS		
C000001	CURRENT ASSETS		
D000017	Deferred Tax Assets	17,002,896.00	17,002,896.00
L020024	Land (Radio Nepal)	2,640,500,000.00	
P000029	Payable to Radio Nepal	-2,640,500,000.00	
8	CASH & BANK BALANCE		
A010002	Bank	19,979,390,416.97	19,020,532,008.98
	CASH & BANK BALANCE Total	19,979,390,416.97	19,020,532,008.98
9	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS		
S000002	Staff Loan (Motorcycle)	17,823,077.00	1,480,163.81
S000003	Staff Loan (Land Purchase)	126,436,949.14	68,436,102.80
S000004	Staff Loan (House Construction)	13,724,628.58	5,830,824.98
S000005	Staff Loan (Social Activities)	29,929,396.49	5,056,454.02
S000006	Staff Loan (House Maintenance)	23,271,374.19	13,972,578.38
9.4	ADVANCE TO SUPPLIERS & OTHERS		
I010004	Insurance (Staff) Advance		532,640.74
	ADVANCE TO SUPPLIERS & OTHERS Total	211,185,425.40	532,640.74
A000004	ADVANCE INCOME TAX		
A010006	Advance Tax Deposit	6,502,772,625.56	5,185,258,743.45
	ADVANCE INCOME TAX Total	6,502,772,625.56	5,185,258,743.45
9.3	ADVANCE PAYMENT		
A010009	Advance Payment	1,015,016,696.71	997,221,447.21
A010010	Advance Payment Insurance (Staff)	1,808,799.83	68,617.27
A010011	Advance Payment Insurance (Vehicle)	609,841.79	76,920.00
A010019	Advance Payment for Official Work	130,000.00	40,000.00
A010029	Advance Payment Insurance(Fixed Assets)	94,001.03	
	ADVANCE PAYMENT Total	1,017,659,339.36	997,406,984.48
9.2	DEPOSITS		
A010025	Administrative Review Deposit	2,203,651.00	2,203,651.00
D000001	Deposits	159,750.00	159,750.00
F000003	Fuel Deposit	20,000.00	20,000.00
T000014	Telephone Deposit	224,500.00	224,500.00
	DEPOSITS Total	2,607,901.00	2,607,901.00
O000004	OTHER ADVANCES & RECEIVABLES		
O000001	Other Advance & Receivable	25,322.24	
	OTHER ADVANCES & RECEIVABLES Total	25,322.24	
9.1	STAFF ACCOUNTS		

S000001	Staff Accounts	3,075,897.37	8,599.00
	STAFF ACCOUNTS Total	3,075,897.37	8,599.00
	PREPAID, LOAN, ADVANCES & DEPOSITS Total	7,737,326,510.93	6,280,590,992.66
7	TRADE & OTHER RECEIVABLE		
S000001	SUNDRY DEBTORS		
I010003	Interest Receivable	48,954,040.67	27,093,586.88
R000014	Receivable from Staff	47,310.76	131,116.67
M000002	Mobile License renewal fee Receivables		3,962,200,000.00
R000020	Receivable from Parties	1,370.58	1,275.00
	SUNDRY DEBTORS Total	49,002,722.01	3,989,425,978.55
	TRADE & OTHER RECEIVABLE Total	49,002,722.01	3,989,425,978.55
	CURRENT ASSETS Total	27,782,722,545.91	29,307,551,876.19
4	FIXED ASSETS		
B000001	Boundry Wall Construction	2,726,659.43	2,726,659.43
C000001	Computer Equipments	18,782,156.85	17,699,382.85
F000007	Furniture and Fixtures	29,806,935.03	29,806,935.03
H000001	House Work in Progress	1,803,768.00	1,803,768.00
L020003	Land	7,192,590.20	7,192,590.20
O000002	Office Equipments	60,668,456.37	57,686,333.27
S000007	Steel Furniture	4,504,659.70	4,083,621.70
V000001	Vehicle	60,236,450.97	60,236,450.97
W000001	Wooden Furniture	5,256,881.18	4,611,425.18
A000006	ACCUMULATED DEPRECIATION		
A010047	Accumulated Depreciation (Furniture and Fixtures)	-3,131,546.45	-3,131,546.45
B000014	Accumulated Depreciation (Boundry Wall)	-1,456,958.67	-1,456,958.67
C000013	Accumulated Depreciation (Computer Equipment)	-10,261,144.16	-10,261,144.16
I010037	Accumulated Depreciation (Intangible Assets)	-7,077,979.24	-7,077,979.24
O000018	Accumulated Depreciation (Office Equipement)	-29,947,954.58	-29,947,954.58
S000033	Accumulated Depreciation (Steel Furnitures)	-2,772,986.31	-2,772,986.31
V000032	Accumulated Depreciation (Vehicles)	-16,986,712.79	-16,986,712.79
W000008	Accumulated Depreciation (Wooden Furnitures)	-2,099,169.98	-2,099,169.98
	ACCUMULATED DEPRECIATION Total	-73,734,452.18	-73,734,452.18
I000004	INTANGIBLE ASSETS		
A010021	Arc GIS Desktop Software	380,160.00	380,160.00
C000024	Complain Handling System	463,300.00	463,300.00
C000025	CAL Based MSSQL Server Standerd Edition	236,953.00	236,953.00
H000007	Hardware Probe	203,000.00	203,000.00
I010034	Arc GIS Software	2,679,908.00	2,679,908.00
I010046	International Internet Bandwith Monitoring System	1,449,790.00	1,449,790.00
M000023	Measaure QoS Of Internet Services	485,000.00	485,000.00
M000031	Microsoft Office & Windows	29,945.00	29,945.00

O000021	Office Automation Software	6,000,000.00	6,000,000.00
O000026	Online Application System Software	496,000.00	496,000.00
Q000001	QoS Display Interactive Map	1,161,075.00	1,161,075.00
W000001	WORK IN PROGRESS		
I010041	IP and Domin Database System (Work In Progress)	281,415.20	181,975.20
M000028	MDMS System (Work In Progress)	763,961,453.26	763,961,453.26
M000029	Mobile Radio Spectrum Monitoring System (Work In Progress)	100,000,000.00	100,000,000.00
M000033	MDMS Prefab House Construction (Work In Progress)	30,914,791.70	25,207,881.42
M000037	Mobile & Broband QoS Management Software	74,250.00	74,250.00
N000013	NTA Chabahil Prefab Building(work-In- Progress)	5,121,375.75	5,121,375.75
N000014	Network Management System (work in progress)	2,412,550.00	2,412,550.00
N000018	Project Management System (Work In Progress)	283,940.75	283,940.75
O000019	Office Equipement (MMS) (Work In Progress)	96,050.00	96,050.00
O000025	Online Monitoring & Tracking System(OMTS) Work In Progress	1,695,000.00	1,695,000.00
S000044	Sim Card Ownership Management Information System- Infrastructure Dev. Section (Work In Progress)	495,000.00	495,000.00
T000038	TERAMOCS (Work In Progress)	1,150,000,000.00	1,150,000,000.00
U000003	Unique ID Software of Mobile Handsets(Work In Progress)		219,000.00
W000005	Web App & Mobile Application Development of NTA Qos (Work In Progress)	89,400.00	89,400.00
	WORK IN PROGRESS Total	2,055,425,226.66	2,049,837,876.38
	INTANGIBLE ASSETS Total	2,069,010,357.66	2,063,423,007.38
	FIXED ASSETS Total	2,186,254,463.21	2,175,535,721.83
	ASSETS Total	29,968,977,009.12	31,483,087,598.02
L01	LIABILITIES		
C000003	CURRENT LIABILITIES & PROVISION		
10	CURRENT LIABILITIES		
10.3	ADVANCE INCOME FROM LICENSEE		
10.3.4	BASIC TEL-ADVANCE INCOME		
B000010	BASIC TEL-Advance Income	975,266,000.00	1,073,649,000.00
	BASIC TEL-ADVANCE INCOME Total	975,266,000.00	1,073,649,000.00
10.3.6	GMPCS-ADVANCE INCOME		
G000006	GMPCS-Advance Income	1,960,000.00	1,120,000.00
	GMPCS-ADVANCE INCOME Total	1,960,000.00	1,120,000.00
10.3.8	INT. TRUNK TEL. SERVICE-ADVANCE INCOME		
I010027	Int. Trunk Tel. Service-Advance Income	45,000,000.00	
	INT. TRUNK TEL. SERVICE-ADVANCE INCOME Total	45,000,000.00	
10.3.1	ISP-ADVANCE INCOME		
I010028	ISP-Advance Income	13,776,072.00	15,774,126.00

	ISP-ADVANCE INCOME Total	13,776,072.00	15,774,126.00
10.3.5	MOBILE TEL-ADVANCE INCOME		
M000012	Mobile Tel-Advance Income	4,037,800,000.00	4,675,600,000.00
	MOBILE TEL-ADVANCE INCOME Total	4,037,800,000.00	4,675,600,000.00
10.3.2	VSAT PROVIDER-ADVANCE INCOME		
V000027	VSAT Provider-Advance Income	20,850,000.00	26,500,000.00
	VSAT PROVIDER-ADVANCE INCOME Total	20,850,000.00	26,500,000.00
10.3.3	VSAT USER-ADVANCE INCOME		
V000028	VSAT User-Advance Income	236,300.00	101,834.00
	VSAT USER-ADVANCE INCOME Total	236,300.00	101,834.00
	ADVANCE INCOME FROM LICENSEE Total	5,094,888,372.00	5,792,744,960.00
10.1	DEPOSIT LIABILITIES		
D000002	Deposits Liabilities	219,143,094.04	212,919,094.04
R000012	Retention Money	238,188,627.07	393,047,199.11
	DEPOSIT LIABILITIES Total	457,331,721.11	605,966,293.15
S000003	SUNDRY CREDITORS		
A010020	Advertisement Expenses Payable	10,340.23	10,340.23
O000005	Other Payable	17,685.53	17,685.53
P000015	Performance Amount Payable	171,729,176.80	
V000036	Vanrise Solutions S.A.L. (Completion of Install and Acceptance of Anit-Fraud System)	66,448,360.90	
V000037	Vanrise Solutions S.A.L (Completion of Instal and Acceptance of TERAMOCS)	66,448,360.90	
V000038	Vanrise Solutions S.A.L. (Delivery of Project Handbook)	33,224,180.44	
T000001	Tax Deduction on Salary (11112)		166,639.34
S000019	Salary Payable		58,102.33
W000010	Withheld Amount Payable	110,227,134.87	87,386,114.53
	SUNDRY CREDITORS Total	448,105,239.67	87,638,881.96
	CURRENT LIABILITIES Total	6,000,325,332.78	6,486,350,135.11
11	PROVISIONS		
E000002	EMERGENCY FUND		
E010003	Emergency Fund	1,772,660.14	1,772,660.14
	EMERGENCY FUND Total	1,772,660.14	1,772,660.14
11.2	GRATUTY FUND PROVISION		
G000002	Gratuity Fund Provision to Staffs	61,051,197.99	61,051,197.99
	GRATUTY FUND PROVISION Total	61,051,197.99	61,051,197.99
L000002	LEAVE PROVISION		
H000002	Home Leave Provision	16,964,996.97	16,964,996.97
S000009	Sick Leave Provision	15,614,227.82	15,614,227.82
	LEAVE PROVISION Total	32,579,224.79	32,579,224.79
11.3	MEDICAL FUND PROVISION		

M000004	Medical Fund Provision	38,443,447.04	30,267,847.37
	MEDICAL FUND PROVISION Total	38,443,447.04	30,267,847.37
P000003	PROVISION FOR EXPENSES		
A010012	Audit Fee Provision	1,043,000.00	1,303,000.00
O000006	Other Expenses Provision	784,165,633.97	2,228,024,828.29
	PROVISION FOR EXPENSES Total	785,208,633.97	2,229,327,828.29
11.1	STAFF WELFARE FUND PROVISION		
S000008	Staff Welfare Fund Provision	34,929,596.34	29,030,758.65
	STAFF WELFARE FUND PROVISION Total	34,929,596.34	29,030,758.65
	PROVISIONS Total	953,984,760.27	2,384,029,517.23
	CURRENT LIABILITIES & PROVISION Total	6,954,310,093.05	8,870,379,652.34
F000002	FUNDS		
2	RESERVES AND SURPLUS		
2.1	RTDF FUND		
R000005	RTDF Income	33,453,636,092.85	31,126,414,176.11
R000006	RTDF Disbursement	-23,258,061,146.20	-22,975,000,538.51
R000028	RTDF Income from Broadband & Backbone Projects	429,767.63	
	RTDF FUND Total	10,196,004,714.28	8,151,413,637.60
	RESERVES AND SURPLUS Total	10,196,004,714.28	8,151,413,637.60
	FUNDS Total	10,196,004,714.28	8,151,413,637.60
R000001	RTS-ADVANCE INCOME		
R000016	RTS-Advance Income		4,966.34
	RTS-ADVANCE INCOME Total		4,966.34
	RESERVE AND SURPLUS		
	Opening Deficit Or Surplus	14,461,289,341.75	-0.01
	Net Income/Loss During the Period	-1,642,627,139.96	
	RESERVE AND SURPLUS Total	12,818,662,201.79	-0.01
	LIABILITIES Total	29,968,977,009.12	17,021,798,256.27

अनुसूची-१५ आ.व.२०७९/८० को आय विवरण(अपरिष्कृत)

Particular	Schedule	This Year	Prev Year
Income			
NON OPERATING INCOME		960,000.00	281,000.00
NON OPERATING INCOME		163,232,021.99	174,886,847.45
OPERATING INCOME		4,165,850,144.34	4,166,615,454.38
Total Income		4,330,042,166.33	4,341,783,301.83
Expenditure			
DEPRECIATION			15,796,199.41
Administration EXPENSES		314,448,849.90	263,453,071.11
Board EXPENSES		1,841,497.00	1,265,376.00
Direct EXPENSES		105,998,362.60	808,458,604.62
EXPENSES			290,858.00
Sub committee Meeting EXPENSES		13,695,097.00	11,973,600.00
Gratuity,SWF, Medical and Leave PROVISIONS EXP.		14,411,539.62	13,205,081.80
PROVISIONS EXP.			911,410,703.48
Total Expenditure		449,881,027.92	2,025,853,494.42
Operating Profit		3,880,161,138.41	2,315,929,807.41
Indirect Expenses			
Earning Before Tax (EBT)		3,880,161,138.41	2,315,929,807.41
Tax Expenses			
Net Profit		3,880,161,138.41	2,315,929,807.41

अनुसूची-१६ आ.व. २०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले नेपाल सरकारलाई बुझाएको रोयल्टी (थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण

S.No	Name of the Licensee	Total Received
1	Access World Tech Pvt. Ltd.	122,680.00
2	Acme Technical Institute Pvt. Ltd.	296,090.00
3	Air Network Pvt. Ltd.	66,029.00
4	AirLink Communication Service Provider Pvt. Ltd.	228,220.00
5	Airson Internet Pvt. Ltd.	207,820.00
6	Alisha Communication Link Pvt.	92,355.00
7	Aone Netwrok Pvt. Ltd.	44,316.00
8	Arrownet Pvt. Ltd.	2,578,091.00
9	Asia Net and Communication Pvt. Ltd.	22,051.00
10	Bihunkot Internet Pvt. Ltd.	170,010.00
11	Broadband Solutions Pvt. Ltd.	233,851.00
12	C. G. Communications Pvt. Ltd.	6,947,707.83
13	City Net Pvt. Ltd.	10,187.00
14	Constellation Pvt. Ltd.	161,498.00
15	Cosmic Net Pvt. Ltd.	313,440.00
16	D.G. Link network Pvt. Ltd.	169,655.00
17	Dish Media Network Pvt.Ltd	30,930,662.00
18	Doen Net Pvt. Ltd.(Chitrawan)	1,378,800.00
19	Everest Link Pvt. Ltd.	129,502.00
20	Fiber Net Communications Pvt.Ltd.	22,545.24
21	Fibertel Fibernet Pvt. Ltd.	281,717.00
22	Fiberworld Communication Pvt. Ltd.	2,303,480.00
23	Firstlink Communications Pvt. Ltd.	1,168,513.00
24	I.B. system solution Nepal Pvt. Ltd.	143,930.90
25	I4 Technologies Pvt. Ltd.	112,767.00
26	Info Net Communications Pvt. Ltd.	71,014.00
27	Infocom Pvt. Ltd.	136,344.00
28	Interweb Network Pvt.Ltd.	155,070.00
29	Janaki Net Pvt. Ltd	23,438.00
30	Japan Nepal Inf. Commun. Technology P.Ltd.	34,970.00
31	Khaptad Net Pvt. Ltd.	179,370.00
32	Konnnect Nepal Networks Pvt. Ltd.	3,273,246.00
33	Kshireswar Network Pvt. Ltd.	223,250.28
34	Limpid I.C.T. Solution Pvt. Ltd.	547,987.00
35	Lumbini Max Digital Pvt. Ltd.	722,270.00
36	Meta Link Pvt. Ltd.	63,082.00
37	Metrolink Business Group Pvt. Ltd.	351,071.00

38	Ncell Axiata Limited.	1,580,201,981.56
39	Neolink Pvt. Ltd.	73,356.16
40	Nepal Air Link Pvt. Ltd.	46,500.00
41	Nepal Digital Service Pvt. Ltd.	10,641,332.08
42	Nepal Doorsanchar Company Limited.	1,499,860,787.00
43	Nepal Net Sanchar.	79,167.68
44	Nepalink Communication Pvt. Ltd.	37,339.42
45	Next geekers Pvt. Ltd.	15,833.90
46	Numbur Network Pvt. Ltd.	279,499.00
47	Oasis Broadband Internet Pvt. Ltd.	271,833.00
48	Pathibhara Network Pvt. Ltd.	328,055.00
49	Pokhara Internet Pvt.Ltd.	2,342,364.71
50	Prabhu Digital Pvt. Ltd.	880,290.00
51	Regmi Media Inc. Pvt. Ltd.	283,985.00
52	Sarathi Communicatons network Pvt. Ltd.	16,830.00
53	Shangrila Informatics Pvt. Ltd.	262,700.21
54	Shikhar Net Pvt. Ltd.	109,420.00
55	Simple Intelligent System and Technology Pvt. Ltd.	43,200.00
56	Simple Media Network Pvt. Ltd.	22,680.00
57	Simrik Internet Pvt. Ltd.	59,600.00
58	Sinko I.T. Engineering Pvt. Ltd.	79,211.00
59	SITA BV	2,595,739.00
60	Sky Broadband Pvt. Ltd.	342,965.00
61	Smart Link Network Pvt. Ltd.	230,776.00
62	SmartLink Telecommunications Pvt. Ltd.	2,786.00
63	Super Sitapaila Cable Net Pvt. Ltd.	90,845.64
64	Surkhet Cable Net T. V. Pvt. Ltd.	242,630.00
65	Sustainable Network Pvt. Ltd.	99,208.28
66	Swift Net Pvt. Ltd.	58,777.00
67	Syangja Media Pvt. Ltd.	160,225.00
68	T.P. Link Network Pvt. Ltd.	51,197.00
69	Techminds Network Pvt.Ltd.	28,737,908.00
70	Telnet Internet Pvt. Ltd.	60,757.00
71	V.N.S Technology Pvt. Ltd.	23,592.00
72	Vianet Communications Pvt. Ltd.	49,512,758.00
73	Virtual Network Pvt. Ltd.	16,051.94
74	Waling Internet Pvt. Ltd.	290,902.00
75	Web Networks Pvt. Ltd.	638,060.00
76	Web Surfer Nepal Communications Pvt. Ltd.	20,205,719.65
77	Wifi Nepal Pvt. Ltd (Abide Net Pvt. Ltd)	73,515.28
78	Wifi Tech Nepal Pvt. Ltd	105,257.60

79	World Fiber Net Pvt. Ltd.	290,680.00
80	World Link Communications Limited	199,031,805.00
	Total	3,452,715,151.36

अनुसूची-१७

आ.व.२०७९/८० मा सेवा प्रदायकहरूले ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोषमा बुझाएको
(थप दस्तुरसहित) रकमको विवरण

S.No	Name of the Licensee	Total Received
1	Access World Tech Pvt. Ltd.	61,340.00
2	Acme Technical Institute Pvt. Ltd.	148,045.00
3	Air Network Pvt. Ltd.	33,015.00
4	AirLink Communication Service Provider Pvt. Ltd.	114,110.00
5	Airson Internet Pvt. Ltd.	103,910.00
6	Alisha Communication Link Pvt.	46,177.00
7	Aone Netwrok Pvt. Ltd.	22,158.00
8	Arrownet Pvt. Ltd.	1,219,990.00
9	Asia Net and Communication Pvt. Ltd.	11,026.00
10	Big Marshyandi Net Pvt. Ltd.	323,759.25
11	Bihunkot Internet Pvt. Ltd.	85,005.00
12	Broadband Solutions Pvt. Ltd.	116,926.00
13	C. G. Communications Pvt. Ltd.	3,445,212.48
14	City Net Pvt. Ltd.	5,100.00
15	Communications & Communicate Nepal P.Ltd.	3,202,130.00
16	Constellation Pvt. Ltd.	80,749.00
17	Cosmic Net Pvt. Ltd.	156,719.00
18	D.G. Link network Pvt. Ltd.	84,828.00
19	Dish Media Network Pvt.Ltd	15,465,331.00
20	Doen Net Pvt. Ltd.(Chitrawan)	689,340.00
21	EastLink Technology Pvt.Ltd	484,500.00
22	Everest Link Pvt. Ltd.	64,750.00
23	Fiber Net Communications Pvt.Ltd.	58,500.00
24	Fibertel Fibernet Pvt. Ltd.	146,493.00
25	Fiberworld Communication Pvt. Ltd.	1,151,740.00
26	Firstlink Communications Pvt. Ltd.	584,256.00
27	G.R.S.Link Internet Service Pvt.	105,615.34
28	I.B. system solution Nepal Pvt. Ltd.	74,702.92
29	I4 Technologies Pvt. Ltd.	56,384.00
30	Info Net Communications Pvt. Ltd.	35,507.00
31	Infocom Pvt. Ltd.	68,172.00
32	Interweb Network Pvt.Ltd.	76,535.00
33	Janaki Net Pvt. Ltd	5,528.00
34	Japan Nepal Inf. Commun. Technology P.Ltd.	17,485.00
35	Khaptad Net Pvt. Ltd.	89,685.00
36	Limpid I.C.T. Solution Pvt. Ltd.	273,987.39
37	Lumbini Max Digital Pvt. Ltd.	347,245.00

38	Meta Link Pvt. Ltd.	31,541.00
39	Metrolink Business Group Pvt. Ltd.	156,905.00
40	Ncell Axiata Limited.	790,100,990.78
41	Nepal Air Link Pvt. Ltd.	23,250.00
42	Nepal Digital Service Pvt. Ltd.	10,500,000.00
43	Nepal Doorsanchar Company Limited.	749,930,393.00
44	Nepal Net Sanchar.	39,583.84
45	Next geekers Pvt. Ltd.	7,926.95
46	Numbur Network Pvt. Ltd.	139,750.00
47	Oasis Broadband Internet Pvt. Ltd.	152,226.00
48	P.D.S Server Network Pvt. Ltd.	459,987.00
49	Prabhu Digital Pvt. Ltd.	44,145.00
50	Sarathi Communicatons network Pvt. Ltd.	8,415.00
51	Shangrila Informatics Pvt. Ltd.	117,276.88
52	Shikhar Net Pvt. Ltd.	54,709.60
53	Simple Intelligent System and Technology Pvt. Ltd.	21,600.00
54	Simple Media Network Pvt. Ltd.	11,340.00
55	Simrik Internet Pvt. Ltd.	29,780.00
56	Sinko I.T. Engineering Pvt. Ltd.	40,398.00
57	SITA BV	1,297,869.00
58	Sky Broadband Pvt. Ltd.	171,482.11
59	Smart Link Network Pvt. Ltd.	15,388.00
60	SmartLink Telecommunications Pvt. Ltd.	1,393.00
61	Super Sitapaila Cable Net Pvt. Ltd.	45,422.82
62	Supereight Netorks Pvt. Ltd.	116,803.00
63	Swift Net Pvt. Ltd.	29,389.00
64	Syangja Media Pvt. Ltd.	80,113.00
65	T.P. Link Network Pvt. Ltd.	25,600.00
66	Telnet Internet Pvt. Ltd.	30,379.00
67	V.N.S Technology Pvt. Ltd.	11,796.00
68	Vianet Communications Pvt. Ltd.	25,251,506.58
69	Virtual Network Pvt. Ltd.	8,025.97
70	Waling Internet Pvt. Ltd.	145,451.00
71	Web Networks Pvt. Ltd.	319,030.00
72	Web Surfer Nepal Communications Pvt. Ltd.	9,142,859.00
73	Wifi Nepal Pvt. Ltd (Abide Net Pvt. Ltd)	36,757.14
74	Wifi Tech Nepal Pvt. Ltd	47,000.00
75	World Fiber Net Pvt. Ltd.	45,340.00
76	World Link Communications Limited	99,515,550.00
	Total	1,717,463,329.05